

MATJAŽ BERČON: SAMO LASTNA
POBUDA LAHKO ZGRADI TURIZEM

LEPI VRH: "ŠKOTI" NA BLOKAH

LOJZE ŽGAJNAR, PO DOMAČE
MATIČEV IZ TOPOLA

Sv. JANEŽ KRSTNIK NA
STUDENEM

6

10

12

16

Bloški korak

glasilo občine Bloke
junij 2005
letnik 6 | številka 3
cena: brezplačno | 500 SIT | \$ 4

Turizem da, turizem ne

Stane Korenjak

Ko vam bo poštar prinesel to številko Bloškega koraka, bo poletje na pragu. Z mislimi boste že na dopustu, kako ga čim bolj doživeti. Vsem pa najbrž ne bo dano, da bi si lahko privoščili letovanje. Marsikateri Bločan bo ostal doma in privoščil si bo lahko kopanje le v Bloškem jezeru. Izraz »le« v Bloškem jezeru ni čisto pravi, saj postaja pravi naravni biser, le turistični imago potrebuje.

Ne glede na prihajajoče dopuste pa ta številka ni nič dopustniško usmerjena. Osnovna nosilna tema tako ostaja pomen in razvoj gospodarstva, ki je pogoj za preživetje. Zanimivo je predvsem to, da objavljamo celo vrsto člankov, ki obravnavajo turizem kot perspektivno gospodarsko dejavnost in so pravo nasprotje dejanskemu stanju našega trenutnega turističnega potenciala. Čeprav je na Blokah turizem prisoten že več kot sedemdeset let, nikakor ne more shoditi in človek dobiva vtis, da je tako, kot bi sejal pšenico po gruščevju in skalah.

Morda pa je ta številka tudi dopustniško obarvana. Ko boste letovali na morju ali v planinah ali pa popotovali in odkrivali skrivnosti preteklosti in lepote tujih krajev, skušajte ugotoviti, kako gospodarijo v turizmu drugod. Ko se boste vrnili, pa si vzemite čas in za naš časopis napišite: »Na Blokah turizem da, turizem ne.«

Čestitamo bralcem ob dnevu državnosti

Kje je naša priložnost?

V PREJŠNJI ŠTEVILKI NAŠEGA ČASOPISA SMO NAPOVEDALI NOVO RUBRIKO Z NASLOVOM KJE JE NAŠA PRILOŽNOST. RUBRIKA JE POVZETA PO ČASOPISU GLAS GOSPODARSTVA, KI GA IZDAJA GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE. TOKRAT STA SE SVOJE MNENJE ODLOČILA POVEDATI JOŽE DOLES, ŽUPAN, IN IZTOK ŠKRLJ, OBČINSKI SVETNIK. NAŠ NAMEN NI, DA Z VSIJLJIVIM VPRAŠANJEM GRENIMO ŽIVLJENJE OBČINSKIM FUNKCIONARJEM IN DRUGIM ODGOVORNIM ZA BLOŠKO ŽIVLJENJE. ŽELIMO LE ZBRATI ČIM VEČ IDEJ O TEM, KAKO JUTRI NAPREJ. V SMISLU »BRAIN STORMINGA«, KOT PRAVIJO TEMU V AMERIKI, ALI PA »KRAVŽLJANJA« MOŽGANOV PO SLOVENSKO. ZATO VABIMO VSE, KI JIM NI VSEENO, KAJ BO Z BLOŠKO PRIHODNOSTJO, NAJ KORAJŽNO POVEDO IDEJE, NA KATERIH BI BILO MOČ ZGRADITI STRATEGIJO RAZVOJA. ZARES NIKOMUR NE BOMO POŠILJALI HIPOTEKARNIH ZADOLŽNIC ZA MISLI, KI SE NE BODO NIKOLI URESNIČILE.

Uredništvo

JOŽE DOLES, ŽUPAN

POSAMEZNIK, PODJETJE, OBČINA ALI DRŽAVA, SKRATKA VSI SKUPAJ, OZIROMA VSAK ZASE SE NENEHNO SPRAŠUJEMO: »KJE PA JE VENDAR NAŠA PRILOŽNOST? Z VSTOPOM SLOVENIJE V DRUŽINO EVROPSKIH NARODOV JE TO VPRAŠANJE POSTALO ŠE POMEMBNEJŠE. OD NAS SAMIH JE ODVISNO, KJE IN NA KAKŠEN NAČIN SI BOMO NAŠLI SVOJ TRŽNI PROSTOR, KATERA ZNANJA BOMO POTREBOVALI ... DA BI DOSEGLI ŽELENI CILJ, PA SE MORAMO ODLOČITI, KAM BOMO INVESTIRALI.

V tem članku bom poskušal razmišljati o tem, kje vidim za Bloke eno izmed mnogih priložnosti, ki se nam ponujajo – razmišljal bom o področju turizma.

O turizmu je bilo že mnogo napisanega, vsekakor pa je to gospodarska panoga, ki je v zadnjem desetletju doživela izjemno rast. Z dvigom produktivnosti v drugih gospodarskih panogah večina prebivalcev razpolaga z več prostega časa in denarja. Prav tu pa je iskati vzroke za večje povpraševanje po turistični ponudbi. Ljudje vse več potujejo, se zabavajo, iščejo primeren kraj za oddih in aktivni počitek ...

Turista je moč privabiti na različne načine, vsekakor pa turist poleg naravnih in kulturnih znamenitosti pričakuje tudi ustrezno gostinsko, rekreativno in drugo ponudbo, ki jo organizirajo ponudniki turističnih storitev v kraju. Za razvoj take ponudbe so zato ključnega pomena predvsem ljudje, ki so pripravljeni vlagati svoj trud in denar v razvoj tovrstne dejavnosti. Ravno iz tega

razloga se je razvil tudi slogan »Turizem smo ljudje«. Brez zagnanih nosilcev turističnih dejavnosti in ponudbe ta panoga ne more napredovati.

Bloke imajo za razvoj turizma ugodne naravne danosti, in sicer v vseh letnih časih. So primeren kraj za tiste, ki želijo svoj prosti čas preživeti v miru in neokrnjeni naravi, še večje možnosti pa imajo tisti, ki želijo v naravnem okolju preživeti aktiven dopust.

Bloke so od spomladi do jeseni zelo primeren kraj za sprehode, kolesarjenje, ježo, lov, ribolov, gobarjenje, kopanje, ogledovanje naravnih in kulturnih znamenitosti in še bi se kaj našlo.

Tudi pozimi turistu na Blokah ne bo dolgčas, saj si bo lahko privoščil tek na smučeh, drsanje na Bloškem jezeru, sprehode ... zataknilo pa se bo pri organizaciji naštetih ponudbe. Turist poleg standardne gostinske ponudbe od njenih nosilcev pričakuje več kot le-to.

Nekaj naštetih ponudbe je sicer možno dobiti od domačih gostincev, vendar je ta ponudba preskromna, predvsem pa nepovezana. Sodoben turist se odloči za izbor turistične destinacije na osnovi celovite ponudbe, ki mora nuditi bistveno več, kot sam turist potrebuje.

Poleg povezovanja ponudnikov turistične ponudbe na Blokah je nujno tudi povezovanje v okviru širšega prostora Notranjsko-kraške regije s Postojnsko jamo na čelu.

Na ta način bi lahko oblikovali celovito turistično ponudbo, ki bi zadovoljila še tako zahtevnega gosta.

In kaj tu lahko stori občina?

Upam si trditi, da je občina Bloke za razvoj te dejavnosti naredila že zelo pomembne korake. Med najpomembnejše lahko uvrstimo ureditev Bloškega jezera z okolico, ureditev cest in druge infrastrukture na področju celotne občine, vzpodbude pri urejanju naselij, organizacijska in finančna pomoč pri urejanju sprehajalnih, kolesarskih in jahalnih poti, prog za tek na smučeh ...

Občina Bloke je izdala tudi turistično karto

Bloške planote.

S ciljem oblikovanja celovite turistične ponudbe pa smo v povezavi z regijskimi organizacijami (Po poteh dediščine od Idrije do Kolpe in z Notranjskim zavodom za turizem) izdelali nekatere skupne prospekte in predstavitevne brošure. V okviru navedene skupine smo se večkrat predstavili tudi na nekaterih turističnih sejmi doma in v tujini.

Občina Bloke bo tudi v bodoče vzpodbujala razvoj turizma. V ta namen smo izdelali »Idejno zasnovano urbanistično – arhitekturne delavnice Volčje«. V tej zasnovi, ki jo je izdelala Gradbena fakulteta – Katedra za prostorsko planiranje, je ugotovljeno, da bi na Blokah lahko koncentrirali turistično ponudbo v tri pomembnejše turistične kraje, in sicer Volčje z Bloškim jezerom, Velike Bloke in Nova vas. Vsekakor pa bi se določen del turistične ponudbe lahko odvijal tudi v drugih naseljih, razpršeno po celotni Bloški planoti, in sicer v obliki turističnih kmetij in podobno.

Med najpomembnejše turistične destinacije na Blokah zagotovo spada Bloško jezero z okolico in naselje Volčje. Ureditev tega področja pred dvema letoma je v ta prostor prinesla nove priložnosti. Izgradnja novih individualnih objektov se je že začela. Naslednji korak je pridobitev investitorja, ki bo v razvoj destinacije pripravljen vložiti sredstva za razvoj gostinske ponudbe, organizacijo kampa ter športnih igrišč in podobno.

Na občini Bloke smo že v letošnjem letu izvedli razpis, s katerim smo poskušali pridobiti investitorja za navedene namene.

V neposredni bližini Bloškega jezera bo v bodočnosti muzej Bloškega smučarja, ki se pripravlja kot zasebna investicija. V kolikor se bo tudi v samem naselju pojavil nosilec turistične ponudbe, bi Volčje z Bloškim jezerom hitro postalo eden izmed pomembnejših turističnih destinacij na Notranjskem.

Iz vsebine tega članka je razvidno, da na Blokah objektivno obstaja realna možnost razvoja turistične dejavnosti. Občina Bloke si bo še naprej prizadevala ter vzpodbujala razvoj te gospodarske panoge. To počnemo zato, ker v to idejo verjamemo. Vsekakor si želimo, da bi v razvoj te panoge verjeli tudi potencialni nosilci turistične ponudbe.

Brez novih idej in vlaganj ni pričakovati pomembnejših premikov. Na občini Bloke bomo veseli, če se bodo za investicije v to dejavnost odločili novi ponudniki. Še naprej bomo skrbeli za vsestranski razvoj najrazličnejše infrastrukture ter delali na tem, da se turistična ponudba poveže v celovit turistični produkt. V ta namen bomo že v kratkem oblikovali spletne strani, ki bodo dosegljive na naslovu www.bloke.si. Na straneh bomo poskusili združiti in predstaviti to, kar trenutno že premoremo.

Upamo in verjamemo, da bodo v tej panogi številni Bločani pridobili nova, dobro plačana delovna mesta!

IZTOK ŠKRLJ, OBČINSKI SVETNIK

MED SKORAJ 200 SLOVENSKIMI OBČINAMI SPADA OBČINA BLOKE MED NAJMANJŠE. PO SEDAJ VELJAVNI STATISTIČNI RAZDELITVI JE SLOVENIJA RAZDELJENA NA 13 REGIJ. OBČINA BLOKE SKUPAJ Z OBČINAMI CERKNICA, LOŠKA DOLINA, POSTOJNA, ILIRSKA BISTRICA IN PIVKA SESTAVLJA NOTRANJSKO – KRAŠKO REGIJO.

Osrednjeslovenska (Ljubljanska) regija je ekonomsko najmočnejša, saj po nekaterih kazalnikih (kupna moč) dosega ali celo presega evropsko povprečje.

Notranjsko-kraška regija pa izkazuje velik zaostanek za Osrednjeslovensko, saj je po nizu ekonomskih kazalnikov na koncu lestvice regij.

Bloke pa so tudi znotraj seznama občin v regiji na koncu seznama, saj predstavljajo komaj 1.6 % prihodkov Notranjsko-kraške regije.

Zato je tehtno vprašanje, kakšna (naj) bo ob prikazani majhnosti prihodnost Blok.

Proračun občine je sestavljen iz dveh delov: iz lastnih virov in iz denarja, ki ga občini zagotovi država. Polovico potrebnega denarja za normalno funkcioniranje občine (cca 100 milijonov sit) so v lanskem letu predstavljali lastni viri, preostanek pa je pokrivala država s finančno izravnavo. Tu je bilo s strani države v preteklem letu sicer napovedano stiskanje pasu, vendarle pa v tem trenutku potekajo pogajanja o bodočih proračunskih okvirih Evropske unije. Sloveniji se obeta največja skupna razvojna pomoč v njeni najnovejši zgodovini. Nova delovna mesta, pomoč manj razvitim področjem, podpora izvedbi večjih infrastrukturnih objektov itd. Vse to bo lahko postalo realnost v primeru, da bo Sloveniji uspelo te papirne dogovore tudi v resnici prečrpati iz evropskih skladov, kar pa je birokratsko zelo zahtevno in hkrati proračunsko obremenilno.

V občini Bloke je (po podatkih statistike za leto 2004) registriranih skupaj 18 gospodarskih družb, od tega 1 srednje velika in 17 malih, ki so v lanskem letu ustvarile 2 752 milijard tolarjev prihodkov in ustvarile 54 milijonov čistega dobička.

Več kot 80% delež vseh teh prihodkov in čistega dobička je ustvarjen v podjetju Novolit, ki spada med industrijska predelovalna podjetja. Preostali prihodki in dobiček so ustvarjeni v drugih

Natura 2000

Stane Korenjak

Bilo je letos spomladi, ko sva se z bratom dogovorila, da opravimo pohod po vaseh slovenskega kraškega roba med Opčinami in Devinom nad Trstom. Z njim je prišel na pohod tudi Slavko doma iz Savinjske doline, ki je po izobrazbi agronom in se je nekoč ukvarjal z združništvom na Slovenskem. Zelo dobro pozna naše kraje in ljudi. Posebej je vprašal, kako pa kaj pri Zabukovčevih. »No,« sem si dejal, »Borovčeve pa pozna res cela Slovenija.«

Pred kakšnimi tridesetimi leti smo pri Miklavovih ugotovili, da krava Sivka ne prinaša profita in da je zaradi tega ne potrebujemo. Sivka je tako odšla v klavnico za klobase, mi pa smo se dogovorili pri Borovčevih vsak dan za kanglico mleka. Tako je nekdo od družine vsak dan odšel s prazno kanglico in prinesel polno. Mleko je bilo vselej pripravljeno in je čakalo v posebni omari v veži. To opravilo s prazno in polno kanglico je bilo del samoumevnega dnevnega rituala, tako kot greš zvečer spat in zjutraj vstaneš. Danes pa je dvanajsti maj 2005. Za kanglico smo zadolžili Roka, ki odhaja z Erikom na sprehod, da to opravita spotoma. Vrnila sta se čez kakšno uro. Prinesla pa sta kar obe kanglici. Tisto od danes in ono za jutri.

»Pri Borovčevih od danes naprej ne bo več mleka.«

V hiši je zavladal molk, kot da je nekdo odšel, pa ne vemo, kdaj se bo vrnil, če se sploh bo. Tistega dobrega domačega mleka, s katerega potegneš kot 'kouter' debelo smetano, ne bo več. Odslej bomo pili le tistega plastičnega iz trgovine. Pa menda sploh ni zdravo. Kaj vse mu dodajo, saj se hudič še »zgosti« noče. V zraku je viselo vprašanje. Zakaj? Najbrž je odgovor spet v tistem profitu, ki ga tudi razmeroma sodobna proizvodnja mleka ne prinaša. Danes se splača menda rediti le govedo s kravami dojiljami. Neko podobno govedo menda redijo v Argentini, kjer se črede pasejo po širnih pampah med grmovjem, tako da niti gospodarji ne vedo, čigavo je. Toda v Argentini je menda najcenejša govedina na svetu. Je cenejša kot solata.

Zvečerilo se je. Počasi se mi misli umirijo misleč: Če večina Bločanov pije tisto plastično mleko iz trgovine, bomo menda preživeli tudi pri naši hiši. Odidem na predavanje v okviru programa Natura 2000.

Predavatelj nam predstavi program, ki je pogojen in voden iz Evropske skupnosti. Predvideva neke vrste sonaravno kmetovanje, ki naj bi omogočalo preživeti tudi ogroženim živalskim in rastlinskimi vrstami. Ker je Notranjska na kraškem terenu, je to posebej občutljiv eko sistem. Gospodarjenje z zemljišči naj bi bilo tu podrejeno le ohranjanju biotopov. Gledamo slikice o zadovoljnih in lepo rejenih medvedkih, poslušamo ptičje petje in zgodbe o ogroženih vrstah, ki so menda edinstvene pri nas. Pripoveduje nam, kako naj z gozdom ekstenzivno gospodarimo, saj so v gozdu tudi žolne in detli, ki potrebujejo za preživetje črve, ki živijo v razpadajočem drevju. Skratka Notranjska naj postane nekakšen park ali morda še bolje rezervat, kjer bodo redkim prebivalcem plačali bogato rento. Menda se Notranjecem obeta lepo življenje kot kakšnim Aboridžinom v Avstraliji. Zgradili bodo lepe ceste, asfaltirali gozdne jase, da bodo gospodje iz Bruslja lahko parkirali svoje mercedese in odšli na foto safari. Za fotoobjektiv bo pa seveda zanimiv tudi kakšen Notranjec, saj jih bo bistveno manj kot medvedov. Na koncu je predavatelj ponudil besedo tudi poslušalcem. Pa ni bilo odziva. Pošteno povedano, pa prav veliko ni čakal in je stvar zaključil. Zdelo se mi je, da ni v celoti prepričan v to, kar je govoril.

Razšli smo se rahlo zamorjeni in tiho.

Kdo ve, zakaj nam Evropa ponuja model Natura 2000? Kdo ve, zakaj nasedamo na model Natura 2000? Na Blokah in v okolici se je v času, ko živi naša generacija, zaraslo z gozdom nekako polovico nekoč obdelovane zemlje. Zadnje čase se gozd sicer ne zarašča več, vendar so se kmetje spremenili v nekakšne komunalne delavce, saj jih subvencija obvezuje le počistiti parcele. Kakšne druge koristi pa ne iščejo. V gozdu mrgoli lubadarja in drugih škodljivcev, tako da je ponekod vsako tretje ali četrto drevo suho in razpadajoče. Kdo ve, zakaj nočejo živeti tu sove pa žolne pa detli, ko je vendar pravi paradiž zanje. Morda pa živijo in se imajo prav lepo, le pred foto objektiv te gospodov nočejo. Nekoč je od bloške zemlje živelo tri tisoč in več ljudi. Vse so pridelali doma, pa še veliko prodali. Danes pa, če dobri sosed Mercator zapre trgovino, je lakota blizu.

P.S. Simon je o osušitvi Borovčeve mlekarne zvedel šele čez nekaj dni pri zajtrku. Zagnal je vik in krik, da on sredi Blok že ne bo pil »industrijskega« mleka, če še Ljubljančani lahko pijejo »kravjega«. Vsekakor je potrebno mleko poiskati nekje na Blokah. Dogovorili smo se pri Kramarjevih na Runarskem. »Ni problem,« so rekli. Toda dogovora o dolgoročni dobavi nismo uspeli skleniti.

predelovalnih dejavnostih, storitvah, gostinstvu, transportu, kmetijstvu idr., kar je pač danes prisotno delujočega na Blokah.

Kakšna je in naj bo vloga občine?

Za zagotavljanje finančne izravnave ter pridobivanja sredstev iz strukturnih in drugih skladov mora biti aktivna v spremljanju dogajanja na teh nivojih in obvladovanju zapletenih administrativnih postopkov, ki so povezani s tem.

Za uspeh iz tega naslova pač ni vnaprejšnjega zagotovila, je pa povezan z intenziteto in kvaliteto »lobiranja« na regionalnih, državnih in drugih inštancah.

V vsakem primeru pa bo tudi za v naprej za občino (lokalno skupnost) pomemben obseg lastnih sredstev. Ta se ustvarjajo s čim večjim številom aktivnega v občini prijavljenega prebivalstva in z razvojem gospodarskih dejavnosti.

Prisotnost in povečevanje aktivnega prebivalstva (mladi in mlade družine) zagotavlja stanovanjske možnosti in prostorske možnosti (novo)gradenj ter seveda možnosti zaposlitve v domači občini ali sosednjih občinah, kjer delujejo tudi za Bloke in Bločane pomembne gospodarske družbe (Kovinoplastika, Brest, podjetja v industrijski coni Podskrajnik ...)

Najpomembnejši je razvoj gospodarskih dejavnosti; in sicer idustrijskih, predelovalnih, storitvenih, drobnega gospodarstva, obrti ... Tukaj je primarno poslanstvo občine (lokalne skupnosti) zagotovitev prostorskih in infrastrukturnih resursov. Podjetniški duh je zagotovo prisoten in se bo razvil, razcvetel in obrodil sadove, če bo le prisotna podjetniško ugodna in naklonjena klima.

Zatorej je prostorski vidik zelo pomembna prioriteta. Tu gre za vprašanje pridobitve nekdanjega vojaškega kompleksa v Velikih Blokah ter pridobitve in komunalne ureditve zemljišč, kjer bi bila možna stanovanjska gradnja.

Občina Bloke je v vseh teh letih delovanja od svoje ustanovitve leta 98 dokaj uspešno nadoknadila desetletne zaostanke na področju infrastrukture. Skoraj vse ceste bodo kmalu asfaltirane, potekajo projekti, ki so nujni z vidika normalnega komunalnega delovanja (čistilna naprava, mrliška vežica).

Pogostokrat Bloško planoto primerjajo z najvišjim azijskim visokogorjem. Glede na to, da v resnici nismo tako strahotno odročna regija, bo za občino koristna posodobitev cestne povezave čez Lužarje, saj je po tej relaciji do Ljubljane, ki je ekonomsko najmočnejša slovenska regija, komaj nekaj več kot 40 kilometrov. Ceste so že od rimskih časov naprej najpomembnejši dejavnik razvoja in odprtosti, zato je ta povezava na center pomembna za sedanje in bodoče bloške rodove.

Seveda bi bil pričujoči prispevek brez prave vrednosti, če se ne bi dotaknil turizma in turističnih možnosti.

Kot sem omenil, vidim možnosti bodočega razvoja občine Bloke v razvoju pridobitnih gospodarskih dejavnosti. In turizem je lahko ena izmed njih. Na Blokah so prisotne naravne danosti in etnografsko-zgodovinsko izročilo. To so dobra in lepa izhodišča za turizem. Ureditev Bloškega jezera je zagotovo pomemben prispevek k podobi Blok.

Vendar moramo razlikovati turizem kot prostočasno in občasno (sezonsko) dejavnost ali pa kot resno poslovno panogo.

Ne moremo reči, da ni z bloškim turizmom nič, ker že danes turizem je.

Poleg gostincev (ki so steber turistične ponudbe), se pojavlja turizem kot ljubiteljska dejavnost v lastno veselje in sprostitev akterjem, ki določeno aktivnost ali prireditve z veliko volje in entuziazma (iz)peljejo. V glavnem brez pridobitnega nagiba.

Imamo dve širše prepoznavni prireditvi: zimске Bloške teke in poletne Kmečke igre, ki sta odlična promocija Blok. Lahko sicer rečemo, da od te promocije Bloke do sedaj nimajo kaj dosti koristi, se pa s to promocijo ustvarja podlaga za postopen razvoj turističnih dejavnosti, kar lahko pomeni dopolnitve obstoječih dejavnosti ali nadomeščanje nazadujočega kmetijstva ipd.

Tu bi bilo prav, da je občina Bloke nosilka teh promocijskih prireditev.

Poleg tega je v turizmu (mogoče še izrazito bolj kot v drugih dejavnostih) pomembno povezanje znotraj panoge. Geografsko nismo tako oddaljeni, da ne bi mogli na Bloke pridobiti dnevnih gostov kot del turistične ponudbe profesionalnih turističnih organizacij iz ožjega ali širšega okoliša (Obale, Ljubljane, Lipice, Bleda ...).

Dokler ne bo turizem razvit do te mere, da bo finančno pokrival delovanje krovne organizacije, je lahko edino občina tisti naslov, ki nastopa kot nosilec in povezovalc.

Toliko na kratko o pogledih na prihodnost naše občine.

Kmečke igre 2005

Po večkratnem sestankovanju, tudi na pobudo župana občine Bloke, in iskanju možnosti za izvedbo še ene uspešne tradicionalne prireditve na Blokah, kar ne najdemo človeka, ki bi bil pripravljen prevzeti vodenje organizacijskega odbora Kmečkih iger. Glede na vse družbene spremembe, ki so se nam v zadnjih letih zgodile, tudi ne najdemo več pravega odgovora na vprašanje o smislu in pomenu tega praznovanja. Vse manj je tistih, ki v sodelovanju pri organizaciji te prireditve vidijo svojo priložnost, hkrati pa je vse več takih, ki pridejo na igre kot gledalci. In za te nam je pravzaprav najbolj žal, če bodo letos Kmečke igre odpadle, kar pa se bo skoraj gotovo zgodilo.

Kam bodo šli številni gledalci?

Mogoče bi v bodoče tako ali podobno prireditve organizirali v okviru praznovanja občinskega praznika, seveda če ga bomo kdaj imeli in praznovali. Lahko pa, da se bo v bodoče tudi zbrala skupina ljudi, morda profesionalcev, ki bodo na drugačnih osnovah pristopili k tej stvari. Vedeti je namreč treba, da je uspešna organizacija take prireditve dokaj zahtevna naloga, polna odgovornosti in profesionalnosti, ki pa jo z amaterskimi sredstvi težko dosežemo.

Sine Radl

Obvestili

Porabnike vode, ki so priključeni na centralni vodovod, obveščamo, da bodo v prihodnje prejeli mesečne obračune za porabljeno vodo.

Račun za vodarino je možno poravnati tudi preko trajnega naloga, ki ga odprete v katerikoli poslovalnici Ljubljanske banke.

Za odprtje trajnika se morate oglasiti v poslovalnici, s seboj morate imeti račun.

Občina Bloke

Z novim šolskim letom bo postajališče za šolski avtobus in kombi na področju že obstoječega krožišča, ki je vključeno v šolski okoliš. V ta namen so že ukinjena nekatera parkirišča in delno že postavljena cestna signalizacija.

Občane prosimo, da z novim šolskim letom to upoštevajo in naj ne parkirajo avtomobilov na ukinjena parkirišča.

Za razumevanje se zahvaljujemo.

SPV Občine Bloke

Opozorilni znaki

Naše jezero je letos dobilo tudi nove opozorilne znake. Obiskovalce naj bi vzpodbujali k vzdrževanju reda na obrežju. Nekoliko nerodno je, ker je oblikovalec uporabil zelo veliko rdeče barve za opozorilne znake. Ko znak zagledate, takoj pomislite: "Ali je tu sploh še kaj dovoljenega?" (V turističnih krajih so opozorilni znaki običajno modri.) Nevestnih obiskovalcev pa tudi rdeči znaki ne spravijo k pameti. Na sprehajalnih poteh kurijo ognje in puščajo pogorišča. Je pač že tako, kot pravi slovenski pregovor: »Kjer osel leži, tam dlako pusti.«

Cesta na Bloško jezero

V teku so zemeljska dela za asfaltiranje tudi drugega kraka (to je tistega proti Švrkčevemu malnu). Opravljena so zemeljska dela, le na asfalt bo treba še počakati, da se združi še s kakšno drugo rekonstrukcijo. Jezero bo tako dobilo krožno pot in ne bo potrebno avtov obračati, kar je v sezoni kar težko.

Mrliška vežica in čistilna naprava v gradnji

Dela za izgradnjo čistilne naprave in mrliške vežice so v teku. Lani in letos je bil zgrajen glavni kanalizacijski vod do Novolita ter izvedena zemeljska in pripravljalna dela na glavnem platoju. Trenutno so dela nekoliko prekinjena, ker si mora podjetje Elektro Ljubljana pridobiti gradbeno dovoljenje in opraviti prestavitev transformatorske postaje in drugih elektronaprav, ki so na tem prostoru. Če bo vse šlo po sreči, bo to opravljeno do začetka oktobra. Predvidevamo, da bomo začeli z gradnjo mrliške vežice že v jeseni in naj bi bila do zime pod streho.

Ko bom velik(a) ...

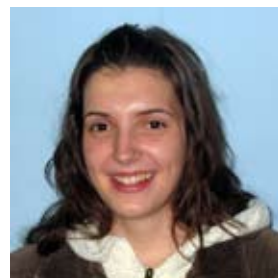
Po končani osnovni in srednji šoli se vsakdo vpraša kam in kako naprej. V današnjem času je znanje največja naložba in mladina se tega vedno bolj zaveda, saj so slovenske srednje šole kot tudi fakultete polno zasedene. Mlade Bločane smo spraševali, kakšne so njihove trenutne vizije o iskanju zaposlitve v domačem kraju, oziroma ali obstaja kakšen potencial za njihov poklic. Kaj jim je osnovna in srednja šola dala? Kaj je tisto, kar jih povezuje z rojstnim krajem?

Nastja Pavlič, Nova vas: »V osnovni šoli sem dobila osnovno znanje za naprej. Prednost naše osnovne šole je ta, da se vsi med seboj poznamo. Med učenci in učitelji je bolj pristen stik. Učitelji se lahko bolj posvetijo učencem. Za nadaljnje šolanje sem se odločila za Gimnazijo Poljane. Na Blokah zaenkrat ne vidim nobene službe zame. V prihodnosti, če se bo kaj razvilo, se bo morda kaj našlo: Nikoli ne reci nikoli.«

Jurij Turk, Nova vas: »V osnovni šoli dobiš določeno znanje, ki je podlaga za nadaljnje šolanje. V šoli mi je bilo vedno omogočeno, da sem se udeleževal tam, kjer me je zanimalo. Poleg šole sem obiskoval Tabornike. Za naprej sem izbral gimnazijo, ker bi rad prišel do večje izobrazbe. Kasneje bom mogoče šel študirat strojništvo, ker je na tem področju veliko pomanjkanje. Glede službe na Blokah, mislim, da ni velike izbire. Vseeno bi še vedno rad ostal doma, zaposlitev pa bi iskal v okoliških krajih.«

Tamara Žgajnar, Polšeče: »Največ, kar sem dobila od srednje šole, je to, da sem postala samostojna. Mislim, da končana srednja šola ni dovolj. Študij nameravam nadaljevati na Fakulteti za krajinsko arhitekturo, če bom uspešna na sprejemnih izpitih. Ali bom našla službo na Blokah? Seveda, saj nimamo še nobenega krajinskega arhitekta. Zaenkrat imam bolj malo povezave z domačim krajem, saj je največ to, da pridem za vikend domov, za kaj drugega pa zmanjka časa.«

Adrijana Zalar, Ravnik: »Odkar sem šla od doma, sem postala bolj samostojna. Predvsem pa je to velika sprememba okolja, saj je kar naenkrat okrog tebe kup ljudi, ki jih ne poznaš. Gimnazija je preveč splošna, da bi dala eno konkretno podlago, predvsem je odvisno od smeri študija, za katerega se odločiš. Študij želim nadaljevati na Pravni fakulteti. Če bi imela možnost, bi službo najprej iskala na Blokah, odvetniške pisarne zaenkrat še ni. Za udeleževanje v interesnih dejavnostih v domačem kraju mi zmanjka časa, občasno delam preko študentskega servisa.«

Intervju z direktorjem Postojnske jame Matjažem Berčonom

Samo lastna pobuda lahko zgradi turizem na Blokah

MATJAŽ BERČON, po rodu Dolenjec, živi na Gorenjskem in dela na Notranjskem. ZAKLJUČIL JE UNIVERZITETNI ŠTUDIJ TELOGIJE, TRENUTNO PA NADALJUJE Z MAGISTERIJEM KADROVSKEGA MENEDŽMENTA IN DELOVNIH RAZMERIJ. MED DELOVNIMI IZKUŠNJAMI NAJ OMENIM NOVINARSKO UDEJSTVOVANJE, KOT IZVRŠILNI TAJNIK JE DELAL PRI ZDRUŽENJU OBČIN SLOVENIJE, KASNEJE PA V RAZLIČNIH TURISTIČNIH PODJETJIH. DELNIŠKA DRUŽBA POSTOJNSKA JAMA – TURIZEM, KI JO VODI OD DECEMBRA 2004, JE NASLEDNICA RAZLIČNIH PRAVNO-ORGANIZACIJSKIH OBLIK IN PODJETIJ, KI SO V PRETEKLOSTI UPRAVLJALA S POSTOJNSKO JAMO IN DRUGIMI JAMAMI, PREDJAMSKIM GRADOM, V ZADNJIH DESETLETJIH PA TUDI Z GOSTINSKIMI IN HOTELSKIMI OBJEKTI. DANES SO VPETI V TURISTIČNO DIVIZIJO SKUPINE ISTRABENZ. OSNOVNO POSLANSTVO VIDIJO V UPRAVLJANJU NARAVNIH IN KULTURNIH ZNAMENITOSTI, KJER SO VODILNI PONUDNIK IN SPECIALIST V SLOVENIJI, VSE BOLJ PA POSTAVLJAJO V OSPREDJE TUDI UPRAVLJANJE ŠIRŠEGA TURISTIČNEGA OBMOČJA. V DRUŽBI JE 70 LJUDI ZAPOSLENIH ZA NEDOLOČEN ČAS, VSAKO SEZONO PA SE JIM PRIKLJUČI ŠE RAVNO TOLIKO SEZNOSKIH DELAVCEV IN DO 50 ŠTUDENTOV. POSLOVANJE DRUŽBE JE NAVKLJUB VISOKI OBREMENITVI S 340-MILIJONSKO KONCESIJSKO DAJATVIJO NA LETO SOLIDNO, ZLASTI PO ZAKLJUČENI PRVI FAZI ORGANIZACIJSKEGA IN POSLOVNEGA PREOBLIKOVANJA.

Matjaž Berčon: "Tarnati, kako gre sosedu dobro, doma pa je vse narobe, je slabo."

Turizem je gotovo zelo perspektivna dejavnost. Pravijo, da je to gospodarska dejavnost prihodnosti. V svoji specifičnosti pa je tudi zelo zahtevna. Kako vi čutite to dejavnost kot turistični gospodarstvenik?

Turizem je v Sloveniji zagotovo najbolj perspektivna dejavnost, vendar kot gospodarstvo ne razumemo ozkoglednosti javnega sektorja. Že danes turistična dejavnost predstavlja preko 10 % BDP, z vsemi večkratnimi faktorji

na področjih transporta, trgovine, živilsko-predelovalne industrije in storitev pa verjetno še več. Turizmu bi morali podrediti tudi vse ostale panoge, zlasti tiste, ki močno vplivajo na okolje. Danes in jutri še bolj tržimo naše okolje, ki je na tem koščku Evrope še vedno edinstveno. Slovenija ima samo dve razvojni perspektivi: turizem z vsemi mehkiimi panogami, ki se vežejo nanj, in visokotehnoške ali kakovostne storitve. Pri mehkih panogah imam v mislih tudi lesnopedelovalno industrijo, ki poskrbi, da se kulturna

krajina ohranja in nikakor ni moteča za turizem. Enako bi lahko trdil za ostale dejavnosti v vašem okolju. Tudi kovinarska ali gradbena dejavnost v visokem kakovostnem razredu se proizvodno lahko izredno okoljsko prilagaja, seveda hkrati z vse večjo ozaveščenostjo.

Najbrž ni iz trte zvita trditev, da naša bivša Jugoslavija turizma nikoli ni razumela. Sedaj imamo že lep čas svojo državo. Kakšne so trenutne razmere v tej panogi? Ali država dovolj skrbi, da vzpostavlja splošne pogoje, ki so vzpodbudni za razvoj te dejavnosti?

Jugoslavija je razvijala množični turizem ob jadranski obali in je bila v tistih časih in v danih razmerah uspešna. Vendar se tranzicija na tem področju ni zgodila, doživeli smo velike šoke, zlasti naši sosedje Hrvati. Množični turizem je v Sloveniji pustil za seboj dva tipična primera: Bled in Portorož. Danes se strategija slovenskega turizma sicer preoblikuje, vendar veliko prepočasi. Menim, da tako gospodarsko ministrstvo kot tudi večina lokalnih skupnosti, ki bi tu lahko kaj naredili, ne ustvarjajo zadovoljivih pogojev za razcvet turizma, kakor tudi sicer ne dovolj za razvoj podjetništva v Sloveniji. Še vedno je preveč prisotna miselnost o močni vlogi države in občin in o njihovih pristojnostih za vodenje gospodarske politike. Premalo je skrbi za ljudi, za njihovo počutje in, kot sem dejal, za ustvarjanje ugodnih pogojev za življenje in delo.

Lani je bila naša država sprejeta tudi v EU. Kakšen je vpliv globalizacije na to dejavnost in kaj je prineslo članstvo v združeni Evropi?

Globalizacija je v tem oziru zelo pozitiven pojav. O Sloveniji kot novi zvezdi Evrope se je začelo več govoriti in pisati. Padel je strah pred balkansko mejo in povezavami s kriznimi žarišči. Povečuje se zanimanje za nove kulture na vzhodu. Na drugi strani se odpira tudi prej zaprti Vzhod. Dviguje se standard prebivalstva in s tem turistična mobilnost. Podobne premike smo zaznali ob prvem papeževem obisku leta 1996, ki je dokazoval vpetost Slovenije v zahodni svet in kasneje ob obiskih drugih državnikov.

Trenutno je pri nas trend, da nekatere dobre gospodarske družbe (Istrabenz, Sava, Unior itd.) intenzivno vlagajo denar v turistično gospodarstvo. Prosim, če to dejstvo nekoliko komentirate. Ali je to tisto »ta pravo«, da turizem ujame korak s časom?

Velike gospodarske družbe, ki jih navajate, so vse v procesu prestrukturiranja svojih dejavnosti v smeri holdinških družb, kar pomeni, da iščejo

priložnosti na tržišču. Vsi očitno turizem prepoznavajo kot perspektivo, izračunali so si možne donose v prihodnosti in v tem grmu tiči zajec. Logika je zelo preprosta, lahko pa za nekatere tudi kruta. Ko namreč donosi ne bodo več tako obetavni ali ko se bo strategija teh družb spremenila, bo sledila prodaja. Vendar sem trdno prepričan, da so namere zelo iskrene, jasne in dolgoročno zastavljene. To lahko še posebej trdim za Istrabenz, ki je s svojimi naložbami v turistično dejavnost spodbudil razvoj tako v Portorožu kot Postojni in lahko rečemo tudi v Opatiji.

Vaša družba ima neizmerno bogastvo v »jami«, ki s svojo lepoto preseneča in očara na tisoče obiskovalcev. Znani so nam tudi vaši napori, da tranzitne obiskovalce skušate zadržati več časa na tem prostoru. Kakšno strategijo boste skušali izpeljati, da se bo v prihodnje lahko govorilo o turistični destinaciji Postojna? Kakšno vlogo bo v prihodnje lahko odigrala celotna Notranjsko-kraška regija?

Začeli smo z razvojem t. i. turistične destinacije Postojna, ki naj bi povezovala večino turistične ponudbe tega območja. Vse destinacije so se razvile ob boku pomembnih znamenitosti kot je v našem primeru Postojnska jama. Ta razvoj želimo neposredno razviti tudi sami, pri čemer prevzemamo vse dejavnosti ali širimo svojo ponudbo z množico programov. Želimo, da se razvije zasebni sektor in množica posameznih podjetniških pobud. Če ne boste ljudje na tem področju spoznali prave dodane vrednosti, ki jo prinaša tujski promet, je prihodnost zelo negotova. Notranjsko-kraška regija je sicer znana po svoji naravnih in kulturno-zgodovinskih posebnostih, vendar je to le osnova. Danes so pomembni elementi turistične ponudbe poleg narave in kulture še doživetje, gastronomija, razvedrilo in v prvi vrsti prijazni ljudje.

Naši notranjski kraji, od koder prihajam, so imeli pred drugo svetovno vojno boljše turistično ponudbo, kot jo imajo danes (Bloke, jadralni center, bloško smučanje, penzijske kapacitete). Čas socialistične izgradnje je vse to uspešno uničil. Danes smo povsem na začetku. Kaj lahko svetujete domačinom in lokalnim dejavnikom, da bi turizem lahko shodil?

Socializem je res pustil svoje posledice. Eno sem omenil, ko sem govoril o pričakovanih ljudi od države in lokalnih skupnosti. Zato pa ponavljam spet in spet. Samo lastna pobuda in izkoriščanje priložnosti pomaga k napredku. Tarnati, kako gre sosedu dobro, doma pa je vse narobe, je slabo. Ne želim dajati naukov, kako in kaj. Predlagam pa dve stvari: Bločani naj se ozrejo po svojih klenih koreninah in iz teh zgledov potegnejo nekaj za sedanjost ter naj se sprehodijo do nekaterih podobnih območij, kjer je nekaj posameznikov že vpreglo pravi voz. Predlagam za začetek obisk na turistični kmetiji v Narinu pri Pivki, pa naj gospodar in gospodinja iz lastne izkušnje kaj povesta.

Stane Korenjak

Javni poziv k oddaji vlog

Štipendijska shema NKR

NA OSNOVI PRAVILNIKA O IZVAJANJU KADROVSKEGA ŠTIPENDIRANJA IN KRITERIJIH ZA IZBOR GOSPODARSKIH IN NEGOSPODARSKIH SUBJEKTOV V KADROVSKO ŠTIPENDIRANJE V ŠTIPENDIJSKI SHEMI NOTRANJSKO-KRAŠKE REGIJE RRA NOTRANJSKO-KRAŠKE REGIJE D.O.O. OBJAVLJA JAVNI POZIV K ODDAJI VLOG ZA IZBOR GOSPODARSKIH IN NEGOSPODARSKIH SUBJEKTOV V ŠTIPENDIJSKO SHEMO ZA LETO 2005/2006

PREDMET POZIVA

Predmet poziva je izbor gospodarskih in negospodarskih subjektov v štipendijsko shemo Notranjsko-kraške regije v študijskem/šolskem letu 2005/2006. Na podlagi izbora bodo upravičenci vključeni v sistem kadrovskega štipendiranja, ki se bo izvajalo v okviru štipendijske sheme Notranjsko-kraške regije, ki jo izvaja RRA Notranjsko-kraške regije, d.o.o.. Izkazane upravičene potrebe gospodarskih in negospodarskih subjektov bodo osnova za izvedbo javnega razpisa za izbor študentov in dijakov v štipendijsko shemo Notranjsko-kraške regije.

Kadrovska štipendija je sestavljena iz dveh delov:

- del, ki ga iz sredstev lokalnih skupnosti ter sredstev neposrednih regionalnih spodbud zagotavlja RRA Notranjsko-kraške regije, d.o.o. in
- udeležba upravičenca, ki jo iz svojih sredstev zagotavlja upravičenec, ki je na podlagi javnega poziva pridobil pravico do vključitve v štipendijsko shemo Notranjsko-kraške regije.

POGOJI

Pravico do vključitve v štipendijsko shemo imajo upravičenci, ki se prijavijo na javni poziv s predpisanimi obrazci ter izpolnjujejo naslednje pogoje:

- imajo sedež na območju Občin Bloke, Cerknica, Loška dolina, Pivka in Postojna
- kadrovska potreba, ki jo izkažejo, je potreba po kadrih, ki se izobražujejo na programih poklicnih in srednjih šol (dijaki) ter na dodiplomski ravni izobraževanja (VI. in VII. stopnja izobraževanja)
- izkazana kadrovska potreba je v skladu z regionalnim razvojnim programom Notranjsko-kraške regije 2003 – 2006
- se zavežejo, da bodo štipendista po končanem študiju zaposlili najmanj za enako obdobje, kot so ga štipendirali s pomočjo štipendijske sheme Notranjsko-kraške regije.

Pravice do vključitve v štipendijsko shemo ne more uveljavljati upravičenec, ki:

- je v postopku stečaja, prisilne poravnave ali likvidacije,
- je predhodno že pridobil pravico do vključitve in bil vključen, pa ni izpolnjeval obveznosti, zaradi katerih mu je bila ta pravica odvzeta.

Navedeni pogoji so opredeljeni v Pravilniku o izvajanju kadrovskega štipendiranja in kriterijih za izbor gospodarskih in negospodarskih subjektov v kadrovsko štipendiranje v štipendijski shemi Notranjsko-kraške regije, ki je dostopen na sedežu in spletnih straneh

RRA Notranjsko-kraške regije, d.o.o..

NAČIN PRIJAVE

Upravičenci se na poziv prijavijo na obrazcu »Prijavni obrazec za vključitev v štipendijsko shemo Notranjsko-kraške regije«.

Prijavnemu obrazcu morajo biti priloženi:

- dokazilo o poravnanih davkih in prispevkih,
- potrdilo, da se upravičenec ne nahaja v postopku stečaja, prisilne poravnave ali likvidacije, ki ga izda pristojno sodišče,
- fotokopija sklepa o vpisu družbe v sodni register,
- obrazca BON 1 in BON 2 ali Potrdilo o solventnosti,
- navedba števila zaposlenih s kadrovskim načrtom za obdobje štirih let,
- izjava 1 (iz razpisne dokumentacije).

POSTOPEK IZBIRE

RRA Notranjsko-kraške regije, d.o.o. je imenovala devetčlansko komisijo, ki bo opravila izbor. Komisija za izbor bo obravnavala samo popolne vloge, prejete na naslov: RRA Notranjsko-kraške regije, d.o.o., Kolodvorska 5, 6257 Pivka in sicer priporočeno po pošti ali osebno oddane na sedež RRA Notranjsko-kraške regije, d.o.o..

Prijave morajo biti v zaprti kuverti, vidno označene z napisom »Ne odpiraj – prijava na javni poziv«. Vloga se smatra za popolno, če je prijava oddana na zahtevanih obrazcih, če so priložene vse zahtevane priloge ter če je ustrezno naslovljena in označena.

Rok za oddajo vlog je 1. 7. 2005. Vloge se bodo obravnavale po vrstnem redu prejete, pri čemer se kot merilo upoštevajo deficitarnost poklica in čas prispetja vloge. Udeleženci razpisa bodo o rezultatih razpisa obveščeni v 30 dneh po preteku roka za oddajo vlog.

DODATNE INFORMACIJE

Prijavni obrazci so na voljo na sedežu RRA Notranjsko-kraške regije, d.o.o., Kolodvorska 5, 6257 Pivka, od dneva objave tega javnega poziva ter na spletnih straneh www.rra-nkr.si.

Za dodatne informacije v zvezi z javnim pozivom smo vam na voljo na telefonski številki 05/72 10 125 in na e-naslovu: rra@pivka.si.

Boštjan Požar

Turizem od Idrije do Kolpe

Svet Kolpe

V OKVIRU ZAVODA PO-PPD OD IDRIJCE DO KOLPE, KI SKRBI ZA REGIONALNO POVEZOVANJE NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE 13 OBČIN NA OBMOČJU MED REKO IDRIJCO IN KOLPO, ŽELIMO IZBOLJŠATI PRETOK INFORMACIJ S PODROČJA TURIZMA TAKO NA LOKALNEM, REGIONALNEM IN TUDI ŠIRŠEM NIVOJU. V TA NAMEN ZAČENJAMO Z ZBIRANJEM IN OBJAVLJANJEM TURISTIČNIH INFORMACIJ V ČASOPISIH POSAMEZNIH OBČIN. V ČLANKIH BODO PREDSTAVLJENI TURISTIČNORAZVOJNI PROJEKTI, TURISTIČNE LOKACIJE, PONUDNIKI, PRIMERI DOBRIH PRAKS, AKTUALNE INFORMACIJE, RAZVOJNI TRENDI NA PODROČJU TURIZMA V EVROPI IN OSTALE ZANIMIVOSTI.

SVET KOLPE

Ideja projekta celostne turistično-regenerativne ponudbe na obeh straneh državne meje vzdolž gornje Kolpe se je razvila v občini Kostel s sodelovanjem občin ob Kolpi (Kostel, Delnice, Čabar, Osilnica, Kočevje, Skrad, Brod, Moravice, Črnomelj) in predstavlja nadgradnjo v maju 2004 nastale Turistične cone Po Kolpi in Gorjancih.

Projekt je bil 1. marca 2005 prijavljen na razpis Pobude skupnosti INTERREG III A, Sosedski program Slovenija/Madžarska/Hrvaška 2004 – 2006. Rezultati razpisa za zdaj še niso znani, vendar se posamezne aktivnosti že izvajajo. V nadaljevanju vam predstavljamo ozadje projekta, povzeto iz predhodnih geomantičnih raziskav območja, ki jih je opravil svetovno znani geomant Marko Pogačnik.

Znamenita piščal

V posameznih pokrajinah delujejo specifične sile, ki so izrazitejšje kot kjerkoli drugod.

V tem smislu ima pokrajina vzdolž zgornjega toka reke Kolpe izrazito razvito funkcijo regeneracije, preobrazbe in obnavljanja in omogoča visoko kakovostni zdravilni turizem. Vzdolž Kolpe na obeh straneh meje med Hrvaško in Slovenijo so razporejeni posebni vitalno-energijski centri, ki delujejo tako, da spodbujajo preobrazbo in regeneracijo v naravi in pri ljudeh, ki tam živijo.

Na osnovi teh izjemnih darov, ki jih hrani dolina Kolpe skupaj z dolino Čabranke, je nastala zamisel, da se ta prostor primerno opremi in ponudi Evropi kot pokrajino, kamor lahko pridejo gostovat ljudje, ki potrebujejo:

- obnovitev svojih življenjskih sil, ker so utrujeni od hitrega življenjskega tempa v mestih,
- regeneracijo po prestani bolezni ali šoku, ki jih je prizadel,

- obnovitev stika s svojim bistvom in komunikacijo s silami narave ipd.

Namen geomantične študije, ki je v pripravi, je, da razišče vse centre življenjskih sil in določi njihove funkcije v procesu zdravljenja. Na koncu bo za vsak kraj predlagala način, kako naj bi ljudje te kraje obiskovali, da bodo osrečili sebe in naravo Kolpe.

Svet Kolpe je razvojni projekt območja. Hitrost uresničevanja zamisli je odvisna od finančne podpore, tako domače kot tuje. V letu 2005 bo izvedenih več aktivnosti, ki bodo ustvarile izhodišča za trženje skupnega turističnega produkta in sicer:

- v avgustu se začnejo raziskovalne delavnice, šola geomantije in Marko Pogačnik,
- prvi vikend v avgustu – tabor ljudskih pesmi,

namen povezave izbranih energijskih krajev z ljudskim izročilom, zaključek tabora bo koncert na Mednarodnem etnofestivalu 12. avgusta 2005 na tradicionalni prireditvi "Tamburanje va Koste",

- konec avgusta bo izveden prvi sklop delavnic na področju zgornje Kolpske doline,
- začele se bodo študije in priprave za idejno rešitev ter lokacijsko dokumentacijo za zdraviliško vas Fara – Brod na Kolpi.

ARHEOLOŠKI PARK DIVJE BABE

Gre za projekt ureditve arheološkega parka. Arheološko najdišče Divje babe v Cerknem

je eno izmed najzanimivejših paleolitskih arheoloških najdišč v Sloveniji in v svetu, svetovno znano po najdbi neandertalčeve piščali, narejene iz kosti jamskega medveda.

Projekt poteka pod okriljem Idrijsko-Cerkljan-

Prostovoljno služenje vojaškega roka

V treh mesecih boste lahko izkusili aktivno, razburljivo, dinamično vojaško življenje, se usposobili za preživetje v najrazličnejših okoliščinah in opravljanje različnih bojnih nalog. Spoznali boste osnove taktike, radiološko-kemično-biološke obrambe, inženirstva, zvez in sanitete.

Spoznaj svoje meje in jih presezi!

Prostovoljno boste lahko služili vojaški rok v vojašnicah v Postojni, Murski Soboti in Bohinjski Beli. Prostovoljno služenje se bo začelo 19. septembra in bo trajalo 3 mesece. Med služenjem boste vojaki prostovoljci zdravstveno in nezgodno zavarovani, usposabljanje pa se vam šteje v pokojninsko dobo. Zagotovljeno boste imeli prenočišče, prehrano, povračilo potnih stroškov in plačilo.

Sprejemni pogoji: državljanstvo Republike Slovenije, starost med 18 in 27 let, sposobnost ali delna sposobnost za vojaško službo, brez priznanega ugovora vesti vojaški dolžnosti, neodslužen vojaški rok.

Prijavite se lahko najpozneje do 15. avgusta v Kopru, Piranu, Izoli, Postojni, Cerknici, Sežani in Ilirski Bistrici, v izpostavah in pisarnah Uprave za obrambo Postojna.

Če boste izpolnjevali tudi splošne pogoje, boste imeli vojaki prostovoljci po uspešnem končanem usposabljanju prednost pri zaposlitvi v Slovenski vojski in vključitvi v pogodbeno opravljanje vojaške službe v rezervni sestavi.

Ministrstvo za obrambo RS

ske razvojne agencije (ICRA), Občine Cerkno in lokalne turistične organizacije Laufar Cerkno. Septembra 2004 je ICRA na razpisu sklada malih projektov Phare CBC Slovenija/Italija za omenjeni projekt pridobila mednarodna sredstva. Z aktivnostmi se je pričelo oktobra lanskega leta.

Konec poletja bo v Šebreljah organizirana velika prireditev z otvoritvijo jame in s tem bo arheološki park tudi uradno na voljo obiskovalcem. Skupaj z dodatno ponudbo Šebreljske planote, bo vsekakor vreden doživetja.

Ljuba Južnič, TIC Kostel

Preventiva v cestnem prometu

V torek, 24. 5., je potekala pred šolo v Novi vasi prireditev, na kateri je bila predstavljena varna vožnja koles z motorjem, motornih koles in opreme motorista. Na prireditvi so predstavniki Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Republike Slovenije predstavili kolo z motorjem, na katerem so lahko učenci

preizkusili svoj reakcijski čas. Na specialnih tehnicah so lahko preizkusili, kolikšna bi bila njihova naletna teža pri hitrosti 30 km/h. Npr. s težo 50 kg bi dobili rezultat okoli 580 kg, pri hitrosti 90 km/h in isti teži pa bi njihova teža pri neuporabljenem varnostnem pasu znašala okoli 6000 kg. Imeli so možnost preizkusiti tudi alkotest. Mlajši pa so na sedežih s pravilno uporabo varnostnega pasu dobili za darilo pasovčka "Red je vedno pas pripet", starejši pa balone s tem geslom. Na kraju prireditve so bili tudi policisti PPP Postojna in vodje PP Cerknica.

Učiteljem in delavcem OŠ Nova vas ter predsednici SPV Občine Bloke ge. Mariji Žgajnar se zahvaljujemo za sodelovanje in sredstva SPV Bloke, g. Jožetu Maroltu pa za prikazano opremo motorista.

*Lidija Jurkovič, Vodja policijskega okoliša,
Policistka I in
Anica Indihar Zabukovec*

Zaključni kviz o poznavanju cestno-prometnih predpisov

Otroci v svetu prometa

Že drugo leto na naši šoli sodelujemo z vodjo policijskega okoliša Lidijo Jurkovič s Policijske postaje Cerknica pri izvedbi kviznih tekmovanj na temo poznavanja cestno-prometnih predpisov z naslovom »Otroci v svetu prometa«. Vključeni so učenci od 3. razreda devetletke, ki so ob tem prejeli izpite za pešce, do učencev 8. razreda. Na vseh tekmovanjih so učenci pokazali veliko znanja, tako da je bil izbor finalnih ekip kar zahteven. V četrtek, 9. junija, smo izvedli še zadnji finalni kviz, ki je potekal v telovadnici šole. Pred tem so učenci izbrali športnika Saša Ožbolta z namenom, da popestri to prireditev in podeli zaslužene nagrade. Uspešni mladi košarkar se je vabilu prijazno odzval. Prireditev so otvorile plesalke pod vodstvom Kristine Hace, sledila je kratka pred-

stavitev Sašovih uspehov in zanimiva igra pod košem učencev, ki sodelujejo na tekmah Šolske košarkarske lige in Saševi zadetki na koš. Potem smo izvedli kviz med ekipami 8. b, 4. in 5. razreda. Zmagala je ekipa 5. razreda, ki si je prislužila prehodni pokal. Vsi tekmovalci pa so prejeli tudi lepe pokale in medalje. Kviz sta pozorno spremljali učiteljici Pavla Ponikvar in Anica Zabukovec ter kontrolirali pravilnost odgovorov.

Učenci so prijaznega Saša ker težko izpustili iz rok, saj so kar tekmovali, kdo se bo večkrat fotografiral z njim in odnesel več avtoogramov.

*Lidija Jurkovič,
Anica Zabukovec*

Urnik Komunale

Na Komunalni v Cerknici je 1. marca pričel z obratovanjem zbirni center za zbiranje in odlaganje 22 ločeno zbranih frakcij. **Zbirni center**, ki je na Notranjski cesti 44, je odprt od torka do petka od 12.00 do 18.00 in v soboto od 8.00 do 12.00.

Obratovalni čas Stane Korenjak na Rakeku je od ponedeljka do petka od 7.00 do 15.00.

Marjana Obreza

Vsak ptič tja leti, kjer se izvali

TAEGA SLOVENSKEGA PREGOVORA SE JE DRŽALA TUDI CVETKOVA LOJZKA IZ NOVE VASI. SKORAJ PO 50 LETIH SE JE IZ ZDA VRNILA V DOMAČE KRAJE.

Tja je šla leta 1957 za svojim fantom, ki je kmalu po drugi svetovni vojni odšel v Ameriko. To je spet en dokaz, da stara ljubezen ne zarjavi in da nobena meja ni ovira, da se ne bi uresničila.

Cvetkova Lojzka iz Nove vasi

Pred dnevi sva jo z urednikom obiskala v Podskrajniku, kjer živi pri svoji nečakinji Cvetkovi Nadi – Porokovi in čaka na svoj 94. rojstni dan.

Rojena je namreč davnega 16. septembra 1911 v številni Cvetkovi družini, v hiši, ki še stoji ob nekdanji novovaški šoli, vendar ta hiša ni več Cvetkova. Tu je njen oče imel gostilno in trgovino z usnjem.

Ob obisku je zgovorno obujala spomine na svoja mlada leta. Zelo pa se je spominjala prvih jadralnih letalcev, ki so se leta 1934 začeli z bloških hribov spuščati in tu nabirali prve letalske veččine. Pri Cvetkovih so ti jadralci – Bločani so jim takrat rekli »fligarji« - bili na hrani in na stanovanju. Kot je povedala, so eni spali v sobah, eni pa kar na senu »nad štal«.

O tem in še o čem bomo več napisali v naslednji številki.

France Škrabec

»Škoti« na Blokah

LEPI VRH NA BLOŠKI PLANOTI JE EDINA VASICA S TAKIM IMENOM MED 5981 NASELJI NA SLOVENSKEM. KJE JE TA LEPI VRH, BLOČANI ZAGOTOVO VEDO. ŽE V CERKNICI IN OKOLIŠKIH VASEH PA SO SE »ČOHALI« ZA UŠESI IN ZGOLJ UGIBALI DOMALA VSI VPRAŠANI NAKLJUČNI MIMOIDOČI, KO SEM JIH SPRAŠEVAL PO LEPem VRHU.

ZA HUDI IN VELIKI VRH SO ŠE KAR VEDELI, DA JE BIL PRVI SLOVENSKI »KONTRABANTAR« MARTIN KRPAN »DOMA« IZ VASICE BLIZU SVETE TROJICE TUDI, ZA ZA (VRH) PA LE REDKI.

LEPI VRH 2005

Vasica še vedno šteje le tri hiše, nekoč so bile štiri in v njih smo med letošnjo košnjo našeli le deset domačinov. Pri Lukcovih so štirje, pri Antonovih in Koččevih pa po trije.

Lepovršani in Lepovršanke spadajo v občino Bloke, faro, cerkev in božjo njivo, kjer pokopavajo umrle, pa imajo pri Sv. Trojici.

Pred natančno 105 leti, leta 1900, je na Lepem Vrhju živelo kar 30 ljudi. Približno toliko kot letos jih je bilo tudi leta 1931 in 1961 (11 in 12). Jih bo morda kdaj več? Koččev, Antonova dva in Lukcov, štirje mladi fantje so porok, da bo na Lepem Vrhju spet slišati otroško razposajenost.

Lukcova in Koččeva domačija ter gospodarska poslopja ob njih so že dobili novo podobo. Stare hiše so se umaknile novim, le Antonova je še ohranila svojo nekdanjo podobo.

PO NOVI CESTI NA LEPI VRH

Vrsto desetletij so si Lepovršani sami utirali pot iz vasi v dolino proti Ravniku. Najhuje je bilo pozimi, ob obilici snega, posebno za šolarje in

starejše ljudi, ki so morali iz vasi po opravih ali k zdravniku. Prašno makadamsko cesto so v zadnjih nekaj desetletjih kar dobro vzdrževali, vendar so bili asfaltne prevleke od vasi do Ravnika nadvse veseli. Dobili so jo že kar v prvem letu, ko so Bloke postale občina.

Odkod je vasica dobila ime, vprašujem gospodarja Koččevine, Ivana Hitija. Je Lepi Vrh zares tudi lep?

Kakor za koga! Za nas, ki tu živimo, je zagotovo, pravi Ivan. Tu sem se rodil leta 1933 in tu sem ostal na kmetiji svojih staršev in nadaljeval njihovo delo. Pred nekako tridesetimi leti smo imeli pri hiši največ živine. Do 15 glav je bilo skoraj vedno. Letos pa jih je le še deset pri hiši.

Bila so leta, ko so sleherni dan prišli v vas po mleko. Zatem smo ga vozili v Ravnik in kaj kmalu smo vsi trije v vasi opustili prirejo mleka in se lotili zreje pitancev in telic.

Še nedolgo tega je bilo pri Koččevih kar šest otrok. Zdaj je ostal na domačiji le še sin Janez. Vsi ostali so si spletli svoja gnezda v bližnji okolici, le hči Sonja je šla najdlje od doma v Škofjo Loko.

Koččeva Ivan in žena Marija se lahko pohvalita s sedmimi vnuki in kadar se ob večjih praznikih zbere doma cela družina, se napolni tudi nova hiša.

TAKO JE MENDA MORALO BITI ...

Te besede, ki so hkrati lahko tudi tolažba, je v pogovoru večkrat ponovil najstarejši krajan na Lepem Vrhju, Ivan Koščak – Antonov po domače. V hiši, ki je še ohranila staro nekdanjo podobo, se je gospodar Ivan rodil leta 1931 in v njej bo zagotovo preživel ostali del svojega življenja.

Marsikateri lepi ali manj lepi spomini so pri Ivanu že zdavnaj tonili pozabo, vendar ne bo nikoli, dokler bo živ, pozabil tistih dni med drugo svetovno morijo, ko so italijanski fašisti gospodarili in ustrahovali ter pobijali ljudi po Bloški planoti. Tudi na Lepi Vrh so prišli. Peš iz Ravnika, kajti do vasi je takrat vodila le nekoliko širša pešpot. Na čelu kolone je hodil oborožen domači župnik Hren. Sredi vasi se je morala zbrati vsa vas. Ivanu je bilo takrat komaj 13 let in dobro ve, kako je stati pred nabitimi puškinimi cevmi, ki so namerjene v njih. Takrat so tudi požgali Jurjevo hišo in tako kot so prišli, so tudi odšli nazaj v Ravnik. Od tedaj je minilo že 63 let in kdo ve, kolikokrat je ta dan Ivan v svojem življenju še podoživljal?

Ivan je bil edinec pri Antonovih. Mama mu je umrla leta 1977, oče leto za njo. Sam je ostal na kmetiji, garal je, kot pravi in nikoli nič imel. In še sedaj je tako in menda je tako moralo biti.

Politika ga ni nikoli zanimala, saj politika ne zanima navadnega človeka, se je nekako branil odgovora, prikimal pa mi je, ko sem dodal, da tudi politike ne zanima navaden človek, in si verjetno mislil svoje.

Ivanova žena, ki ni vredna, da bi zapisal njeno ime, je rodila tri sinove: Janeza, Toneta in Bojana. Ko je bilo najmlajšemu komaj leto, je vse za-

Ivan Koščak: Tako je v življenju menda že moralo biti

Alojzija Zakrajšek - Lukcova mama je s 83 leti najstarejša Lepovršica in je dober spomin še ni zapustil

Bojan Koščak: Spoštujem očetovo delo in ga cenim, čeprav sva ob štedilniku oba enako nerodna.

pustila in odšla v svet in vsa bremena kmetije in otrok so ostala na Ivanovih ramenih. In vse, prav vse je zmogel.

Veliko se je moral v življenju učiti in se tudi naučiti, le s kuhanjem se ni mogel spoprijateljiti. Tudi sedaj se kuhe otepa, če se le more. Raje gre v Iško drvarit in nosit polena na plečih, kot da bi stal ob štedilniku in kuhal.

Pa so se Antonovi štirje le nekako prebili skozi tista za njih najbolj kruta in za otroke najbolj občutljiva leta. Kljub vsemu pa so ti otroci že zrasli v dobro vzgojene fante, katere pohvalita tudi oba sosedu. Vedno so pripravljeni priskočiti na pomoč in tudi prijazna beseda jim ni tuja.

Pri Antonovih je devet govedi v hlevu ali na paši. Vole in konje sta zamenjala traktorja. Zdaj je neprimerno lažje kot pred desetimi ali petnajstimi leti, pravi Ivan, ki pa se še vedno izmika kuhinji, ki tudi Bojanu ni kaj všeč. K sreči pa se okoli loncev in štedilnika rad vrti Tone, ki jih posebno ob nedeljah vedno znova razveseljuje z nedeljskimi kosili. Takrat je prva na vrsti dobra domača goveja juha, pražen krompir z mesom in solata. Dela v hlevu, na polju, travniku ali gozdu pa so večši prav vsi Antonovi.

Ja, tako menda mora biti, dodajam jaz!

ŽIVI LEPOVRŠKI LEKSIKON

To je zagotovo Lukcova mama. Zakrajšek se pišejo pri hiši. Krščena sem za Alojzijo, vendar mi moji vrstniki rečejo kar Lojza, pravi najstarejša krajanica na Lepem Vrhu, rojena leta 1922 pri Marinčih v Ravniku. Osem otrok je bilo; pet fantov in tri dekleta. Jaz sem bila najstarejša med vsemi, Anica pa najmlajša, rojena leta 1940.

Ko se je Alojzija primožila na Lepi Vrh k Lukcovim, ji je bilo 26 let in pisalo se je leto 1948. Maja letos je minilo natanko 57 let, kar je Lepovršca.

Ivan Hiti: Vsaka kmetija na Lepem Vrhu je vrsto let oddajala mleko. Zdaj ga nihče več, zato pa je v vasi več pitancev in telic.

Mož Jože ji je umrl pred sedmimi leti, na pragu praznovanja zlate poroke.

ŠOLA NA LEPEM VRHU

Že sem si hotel v beležko zapisati, da na Lepem Vrhu niso nikoli imeli svoje cerkve, trgovine, kovačije, šole ... Nak, šola pa je bila, je skočila v besedo Lukcova mama, saj mi je o šoli na Lepem Vrhu pripovedovala moja stara mama Terezija, tudi iz Ravnika doma, rojena leta 1850, da je hodila v šolo na Lepi Vrh.

Kaj ni bilo to hecno? Iz tako velikega Ravnika pa v šolo na Lepi Vrh, se je spraševala Lukcova mama, »špegajoč« izpod rute, če morda tega ne verjamem!

Ja, stara mama je tudi rekla, da je bil učitelj večkrat pijan in so šolo ukinili, je še dodala.

MLADA BREZ MLADOSTI

Lukcova mama se še zelo dobro spominja svojih mladih let v Ravniku, kjer ni bilo z delom nikomur prizaneseno. Cela družina je garala od jutra do noči in več kot za preživetje ni bilo nikoli. Potem pa je prišla še vojna in z njo sovraštvo in nasilje. Leta 1942 so Italijani upepeljili tudi našo hišo in vseh osem otrok, oče, mama in hlapec smo ostali brez strehe nad glavo. Vse v hiši je zgorelo, rešili smo le nekaj govedi, pa tudi prašiči pod velbom so čudežno preživeli. S pomočjo dobrih sorodnikov in nekaterih domačinov smo to tragedijo preživeli tudi mi. Kar šest let smo preživeli v enem izmed dveh hlevov.

Takrat je gorelo tudi na Lepem Vrhu, kjer je pogorela hiša, v kateri je bila družina z enajstimi ali dvanajstimi otroki. Zupančič so se pisali. Po požigu pa so vse, kolikor jih ni bilo pri partizanah, odpeljali v taborišče.

Miran Zakrajšek: Eno leto bo od tega, kar sem se odločil za »škote« in ni mi žal!

Gospodar in plemenjak Lukcovih »škotov«

Mladi »škot« sredi letošnje zime nad Lukcovo domačijo.

VODO SO VOZILI IZ RAVNIKA

Še pred letom 1948 in še vrsto let zatem, ko je bila Lukcova mama že Lepovršca, so imeli na Lepem Vrhu v sušnih mesecih vedno težave z vodo, posebno še takrat, ko je presahnil izvir nad njihovim kozolcem in se je v vaškem koritu nabiral prah. Živina si je morala poiskati vodo v nižje ležečih mlakah, za domačo porabo pa so jo vozili iz Ravnika.

Podzemni viri vode nad Lukcovo domačijo pa so še vedno polni vode in iznajdljivi domačini so izvir izpod skale ukrotili v zajetje, si napeljali cevi in zdaj je v vasi dovolj vode za vse. Posušeno vaško korito pa samuje in spominja na čase, ko je prav to korito reševalo žejo in umazanijo cele vasi.

»ŠKOTI« PRI LUKCOVIH

Ko je imelo mleko še kaj veljave in je bil urejen redni odvoz mleka, so tudi pri Lukcovih redili

Za Luckovo domačijo že raste sodobna hala za spravilo strojev in sena v betonskem okvirju.

krave in oddajali mleko. Zdaj je pri hiši največ pitancev, za katere skrbi gospodar Jože, sin moje sogovornice, mame Alojzije. Vnuk Miran pa se je pred nekako enim letom odločil za vzrejo posebne vrste goveda, ki mu bolj prijeta mrz in sneg in bloško podnebje je ravno pravšnje zanj.

Pet telic škotskega višavskega goveda in plemenjak so bili osnovna čreda Miranovih in lepovrških škotov, iz katere že nastaja večja čreda. Vredna ogleda!

In kako Miran opisuje svojo čredo »škotov«?

To so temperamentne in hkrati tudi krotke in radovedne živali. Počasi sicer priraščajo, okoli pol kilograma na dan, dobro izkoriščajo krmo iz skopih tal, brez težav telijo v naravi tudi pri minus 20 stopinj C, matere pa so skrbne dojilje in varuhinje svojih telet. So majhne rasti, njihova plečna višina je okoli 120 centimetrov, kljub temu pa odrasla krava tehtja okoli 500 kilogramov, odrasel bik pa tudi od 200 do 300 kilogramov več.

Letošnjo zimo so Lukcovi »škoti« kljub mrazu preživeli na prostem, čeprav so imeli na voljo tudi hlev. Za dodatek močnih krmil jim ni mar in kar je najpomembnejše, te živali ne potrebujejo jasl, hleva, temveč zgolj le skromen pašnik. »Škotski« ošiljeni in mogočni rogovi zbujajo strah tudi pri medvedih. Tudi do ljudi, vsaj tako se mi je zdelo, ko sem pred njimi sukal fotoaparat, so se mi zdeli nepredvidljivi, kot jaz njim, ki med njihovo čredo nisem imel kaj iskati. Nisem jim pa povedal, da to delam za Bloški korak.

Ne vem pravzaprav, kje sem to slišal ali bral, zdi pa se mi, da mi je povedal Lukcov Miran, da imajo te živali izjemno kakovostno meso z malo maščob in da ga je še posebno cenila angleška kraljica. Je morda prav zaradi »škotov« doživela tako spoštljivo starost?

Tone Urbas

75 let življenjske preizkušnje

Lojze Žgajnar, po domače Matičev iz Topola

»KAJ NAJ BI ŠE, KOT TO KAR JE! DOBER BOJ SEM KONČAL IN VERO OHRANIL DO DANAŠNJEGA DNE!« JE POVEDAL LOJZE, KI MU ŽIVLJENJE NI BILO RAVNO Z ROŽICAMI POSUTO. DOŽIVEL JE VELIKO RAZOČARANJ IN ŽALOSTI, TODA OSTAL JE OPTIMIST IN VESELJAK. ŽIVLJENJSKE PREIZKUŠNJE SO GA TLAČILE, ON PA JE VZTRAJAL IN SE VEDNO POBRAL TER NADALJEVAL SVOJO POT.

Življenjska zgodba Lojzeta Žgajnarja se je začela 4. februarja leta 1930 v Topolu pri Matičevih. Rodil se je kot tretji od 10 otrok, ki so zrasli v njihovi hiši. Otroštva se ne spominja veliko, saj mu je mladost zaznamovala vojna in mu pustila grenak priokus na to obdobje. Ko je bil star 11 let, ravno je končal šesti razred osnovne šole, se je začelo trpljenje. Kot je povedal: »Moje otroštvo ni bilo spontano in sproščeno, bilo je zaznamovano s politiko.« Med vojno so Matičevi živeli v strahu pred Italjani in partizani. Na začetku je bilo še nekako, saj so slednji hodili po hišah le prosit za hrano, kasneje pa je vse skupaj postalo nevzdržno, ker so si postregli kar sami. »Zakaj ne vem, bil sem še otrok,« se pa, kot da bi bilo včeraj, spominja, kako so nekega zimskega dne prišli partizani in odpeljali vso živino, postrelili vse prašiče, izropali kaščo, nič ni ostalo. Visoko noseča mati je ravno takrat zamesila za kruh, tako da so vojaki hoteli še počakati, da ga speče, vendar niso imeli časa. Vse so jim pobrali in ko so odšli, je objokana mati prišla v hišo z lončkom masti in dejala: »To je vse, kar nam je ostalo,

otroci moji.«

Po vojni se Lojze ni vračal v šolo, da bi dokončal osemletko, si je pa želel izobrazbe. Njegov stric je bil čevljar in ker je tudi Lojzeta to veselilo, je odšel za čevljarskega vajenca v Dobro Polje. Nastanil se je pri drugem stricu in začel pot do čevljarja. Življenje se mu je izboljšalo. Ker doma niso imeli denarja, so vsako pomlad za plačilo dali enega pujskega za stanovanje in enega za izobrazbo. »Lepo je bilo v Dobrem Polju, še posebej so mi ostali lepi spomini na delo po hišah,« je povedal Lojze. Hodili so od hiše do hiše in popravljali čevlje. Če je bila družina velika, so pri eni hiši ostali tudi po cel teden, čevljarili ter dobro jedli. V tem času je opravil Lojze tudi predvojaško in ko je leta 1949 opravil izpit za čevljarskega pomočnika, je kmalu zatem odšel v vojsko, v Dalmacijo, le nekaj deset kilometrov stran od Splita.

Dve leti je bilo bolj slabo, petdesetega je bila še velika kriza in hrana je bila slaba, še kruha je primanjkovalo vojski, treba pa je bilo vzdrževati disciplino. Tako je dve leti preživel v uniformi in

Lojze Žgajnar, Matičev iz Topola

po vojski še dve leti doma, kjer je bolj živel kot živel. Na boljše se mu je obrnilo, ko je dobil ponudbo za redno službo v vojašnicah v Velikih Blokah. S čevljarским znanjem so ga postavili za vodjo čevljarске delavnice, kar je bilo takrat neverjetno dobra služba. Plača je bila dvakrat večja od takratne povprečne plače in življenje se je Lojzetu bistveno izboljšalo.

»Tako je bilo do leta 1957, ko sem se poročil z Marijo Palčič in se priženil v sosednjo vas Metulje.« Ženo je spoznal še na star način, nekajkrat sta se videla na polju, po veseljah in plesih pa ni veliko hodil, saj je službo jemal zelo resno pa tudi časa ni bilo veliko za pohajkovanje.

Lojze je obrnil nov list in začel živeti družinsko življenje. Leto po poroki mu je žena povila sina Franceta, kmalu za njim pa še hčer Mileno. Čas mu je mineval hitro, saj je moral ob obnavljanju hiše, v kateri so živeli, še delati na kmetiji in hoditi v službo. »Dela je bilo dovolj in bilo je treba dobro pljuniti v roke, da se je vse postorilo.«

Vse je lepo teklo, dokler ni spet prišla preizkušnja. Čevljarске delavnice v vojašnici so bile ukinjene in Lojze je ostal na cesti. Spet so se začeli težki časi, saj kmetija ni prinesla veliko. Tri leta je tako mlada družina živela od tega, kar je pridelala, prodaja lesa in živine pa tudi ni bila ravno v razcvetu. Lojze je bil na zavodu za zaposlovanje, dokler ni dobil leta 1971 službe na Brestu Cerknica, v tovarni ivernih plošč. Dohodek družine se je povečal in bilo je lažje. Problem je bil le, ker je bila služba 20 kilometrov od doma. Če je delal zjutraj ali popoldne, je imel iz Nove vasi zagotovljen prevoz z avtobusom, ko je pa delal nočne, pa se je moral znajti. Spet je imel toliko dela, da se ni videl ven iz njega, toda vsaj družina je imela nekaj denarja, da so lahko shajali.

Ravno ko mu je šlo na bolje, pa je prišel teman oblak nad vso družino. Komaj 49-letna Marija, žena in mati dveh mladoletnih otrok, je leta 1974 umrla zaradi infarkta. Ostal je sam z otrokoma, kmetijo in službo. »Kaj sedaj, kako naprej?« se je vprašal. Kot optimist ni vrgel puške v koruzo. Nekaj let je še šlo, tudi po ženini smrti ni več delal nočnih in to mu je malce olajšalo situacijo, toda gospodinjstvo je bilo pomanjkljivo in osamljenost se ga je lotevala. Na zapuščinski razpravi je vse zapustil takrat šele 16-letnemu Francetu, ki pa je bil že sposoben za vsakršno delo na kmetiji. Otroka sta rasla, Lojze pa je bil vedno bolj osamljen in kmalu ugotovil, da če ne bo kaj naredil, bo ostal v vasi pod Bloščkom osamljen do konca življenja.

Sosed, ki je zaradi gradbenih del veliko hodil okrog, mu je povedal, da je v Savinjski dolini Marija Kračnik, ki bi potrebovala nekoga, ki bi ji pomagal na kmetiji in pri napravljanju drv. Lojze ni kaj dolgo razmišljal, vedel je, da je potrebno nekaj storiti. Napisal je prošnjo za delo v Glin Nazarje, ki je bila rešena v treh dneh. Dobil je tudi možnost za samsko stanovanje, toda odločil se je, da bo stanoval pri Mariji, ki mu bo kuha-

la in skrbela zanj, on pa bo v zameno delal na kmetiji.

»Takrat se ni veliko govorilo o ljubezni, bolj sva se dogovarjala o tem, kaj bo treba postoriti na kmetiji, koliko drv napraviti in te reči. Samo enkrat sem prenočil pri njej in to je bilo vse,« je z nasmehom povedal Lojze. Je pa bilo težko zapustiti Bloke, toda otroka sta bila že dovolj samostojna in brez velikega pompa je tako zmetal svoje stvari v nahrbtnik in odšel v Savinjsko dolino, kjer ga je že čakala služba in nov dom.

Začel je z novim poglavjem in delovni čas se mu je zopet podaljšal. Najprej je moral dodobra spoznati domačijo, navezati stike z domačini, potem pa sta s takrat že Marijo Žgajnar začela razmišljati o novi hiši, saj je bila stara, pol lese na pol zidana, že krepko dotrajana. Kljub temu da je bila prošnja za posojilo zavržena in je bilo zelo težko dobiti zidarje, sta se lotila dela, počasi, vendar je nekako šlo. Takrat si je Lojze, čeprav ni imel voznškega izpita, kupil še avtomobil, saj je bil potreben, da je delo na novi hiši teklo bolj gladko. Kar se tiče voznškega izpita mu je bilo malo žal, da ga ni nikoli opravil. Po 12 letih vožnje, večinoma le v cerkev ob nedeljah, drugače pa je dobil koga, da ga je vozil naokrog, je doživel hudo prometno nesrečo, ravno ko se je vračal od nedeljske maše. Nesreča ga je stala veliko več kot je cena za voznško, pa čeprav ni bil on nič kriv.

Nov dom je rasel počasi osem let, toda za njegovo 60-letnico sta se z ženo preselila v novo, za silo urejeno hišo. Potrebno je bilo še šest let, da sta jo dokončala in takrat se je Lojze brezskrbno usedel v senco domačega kostanja in si naglas dejal: »O Bloška planota in dolina Savinjska, povejta mi, koliko časa bom še lahko užival trdo zaslužene sadove svojega dela?«

Sedaj 75-letni Lojze uživa sadove svojega dela, vožnjo je opustil, saj je ne potrebuje več, če pa potrebuje prevoz, pa mu z veseljem priskočijo na pomoč otroci Marijine sestre. V Savinjski dolini so ga vzeli za svojega. Čeprav se rad vrne domov, pa ugotavlja, da se je na Blokah veliko stvari spremenilo. Blošček se je zarasel, klima ni več to, kar je bila nekoč ... Zelo ga veseli, da se planota razvija, še posebej turizem. Kot je dejal: »Ja, takrat, ko sem bil mlad, smo se znašli, kakor smo se znali za tiste čase, 80 odstotkov nas je živelo od zemlje, sedaj pa se morate vi znajti za te čase, zemlja ne prinese več veliko in ni čudno, da počasi kmetijstvo zamira.«

Da se je v Savinjski dolini Lojze popolnoma navadil na življenje, priča tudi odličen savinjski želodec, narejen po receptu savinjskih kmetov. Kar stopi se v ustih. Pa tudi smisla za humor in vesele narave ni izgubil, saj še vedno rad popije kakšno pivo in se povese. Kot je sam dejal: »Moje življenje je bilo bolj cigansko, vseskozi sem se selil, nikoli pa nisem imel rad soka ali kokte, sem že rajši spil kakšno pivo.«

Matej Kljun

Bloška pomlad 2005

Malo zimska – malo poletna

V zadnji številki sem napisal, da se je zima na Blokah pravzaprav šele v februarju začela. Nadaljevala se je še krepko v marcu, prvem pomladanskem mesecu.

Sneg, ki je zapadel v februarju, je obležal vse do 18. marca, ko je bilo že pomladno toplo (20 °C). Vmes je še trikrat snežilo. Temperature so bile do 11. marca krepko pod ničlo, 3. marca je bila izmerjena druga najnižja temperatura v tej zimi (-25 °C).

April je bil pogovorno »aprilski«. Bilo je kar precej padavin. V začetku, 10. aprila, je tudi snežilo, zapadlo je 15 cm snega in ta je obležal dva dni. V začetku meseca je bila večkrat slana. April je bil tudi izdatno namočen (190 l/m²), kar je nad dolgoletnim povprečjem. V drugi polovici se je le ogrelo, 27. 4. je bilo 20 °C.

Ta kratkotrajna, nenormalna otoplitev se je nadaljevala tudi do prvih štirih dni v maju. Desetega maja pa se je močno ohladilo. Devetega maja je močno snežilo. Sneg se sicer ni obdržal, ker je vmes tudi deževalo in tla so bila že precej ogreta. Tako so »ledeni možje« le potrdili svoj sloves in tudi Zofka (15. maja) je kar krepko namočila bloške vrtove, njive in travnike. Ob koncu meseca smo imeli že kar poletne temperature. Kar 29 °C je bilo 30. maja.

Padavine so bile v teh treh mesecih rahlo pod dolgoletnim povprečjem (94 %). Skupaj s snežnimi padavinami je padlo 396 l/m².

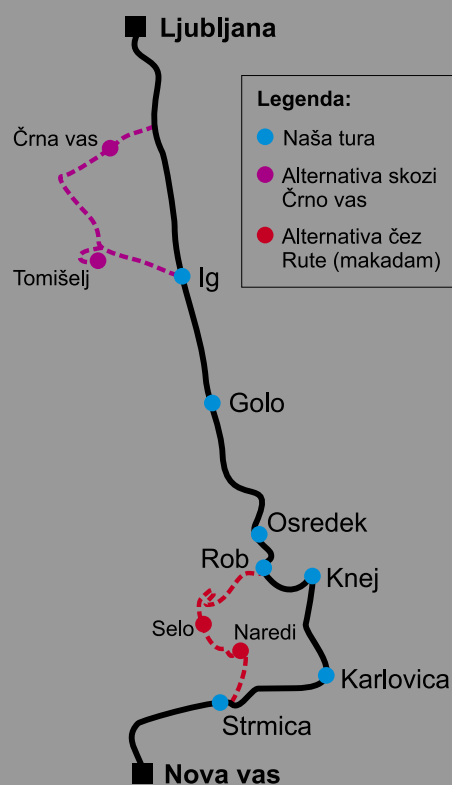
Kaj pa poletje?

Mesečna vremenska napoved Evropskega centra za srednjeročno vremensko napoved iz Anglije predvideva v začetku junija razmeroma hladno vreme nato pa postopno topleje, ponovna ohlajitev pa naj bi bila okoli 24. junija.

Če bo to res, se bomo pa ob kresovih gledi.

France Škrabec

SKICA POTI

Ižanska cesta — Nekaj nasvetov za kolesarjenje po zelo prometnih cestah. Prvič: če se le da se take ceste v širokem loku izognite. Drugič: vedno (ampak res vedno, po katerikoli cesti s kakršnimkoli kolesom) vozite po desni (Angleže pustimo pri miru – oni so itak čudni ☹)! Dalje: če vas je več, vozite eden za drugim. Vzemite si svoj prostor (vsaj dobrega pol metra od roba ceste), tako vas bodo avtomobilisti jemali bolj resno. Če vas kdo vseeno izsili in vas npr. prehitijo hkrati, ko se srečuje z nasproti vozečim tovornjakom, imate še vedno nekaj manevrskega prostora za umikanje. Obenem bodite obzirni do drugih udeležencev v prometu – niste "ta glavni"!

INFO KOTIČEK

Podatki o trasi:

• Trasa meri 50 km, za kar smo tokrat potrebovali nekaj manj kot dve uri in pol. Prevozna je v obe smeri (v Ljubljano gre hitreje ☹).

Zahtevnost:

• Tura je srednje zahtevna. Če ste s svojim kolesom sposobni prevoziti 20 ali 30 km in potem ne potrebujete medicinske oskrbe, boste najbrž zlagoma zmogli tudi ta podvig.

Potrebna oprema:

• Najprimernejše je solidno treking kolo, saj je krajši odsek Lužarjevega brega še vedno makadamski. Najbrž bi ga brez večjih travm prevozili tudi z dirkalcem. Z gorskim kolesom je, kljub razgibanemu terenu, vožnja po asfaltu dolgačasna in bi bilo potrebno ponajti kako stezico ob začrtani progi (morebiti je prevozna celo evropska pešpot E6 ...) – začetek raziskovanja je lahko pot iz Roba čez Rute do Lužarjev.

• Bidon z vodo, čelada in rezervna zračnica niso nikoli odveč.

Primerne karte:

• Kupite si katero izmed kart v merilu 1 : 30 000. Npr. trojček turističnih kart občin Ig, Velike Lašče in Bloke (slednja je naprodaj pri bloških gostincih in na občini).

Namestitvev:

• V Novi vasi namestitev nudita penzion Slamar (01/709 81 52) in prenočišča Lastovka (041/259 597).

Za prvi del poti od Ljubljane do Iga obstaja več opcij. Z Gregorjem sva ubrala kar najkrajšo po Ižanski cesti, ki je hkrati najbolj zoprna. Četudi gre za povsem običajno regionalno cesto, namenjeno vsem udeležencem v prometu, jo številni vozniki avtomobilov dojemajo kot avtocesto (nekateri celo kot dirkališče). Prav zavoljo tega sva iz Ljubljane odrinila šele ob šestih zvečer, ko je popoldanska prometna konica že mimo. Poleg tega sva se tako izognila tudi sončni pripeki, ki zagotovo ni kolesarjev zaveznik.

Na Igu se prične vzpon proti Kureščku, to je najzahtevnejši del ture. A ker nisva na dirki, mirno upočasniva tempo in zlagoma zagrizeva v hrib. Odpirajo se čudoviti pogledi na Ljubljansko barje in prestolnico v ozadju. V takem razpoloženju pozabiš na klanec in se znajdeš v vasi Golo. Najhujšega je konec. Od tu naprej je skoraj samo spust.

Na tem mestu ne bo odveč opozorilo, da na Golem preprogramirate destinacijo v vaših možganih, ki ni več Kurešček, temveč Rob. (Sicer se vam lahko primeri kot kolegu, kateremu smo mu le na hitro skicirali pot in se je po naših navodilih držal smeri Kurešček kot pijanec

Klasična kolesarska tura – prvič

Iz Ljubljane čez Kurešček na Bloke

Piše: Simon Korenjak, foto: Matej Kljun

SKORAJ VSAKOMUR, KI SE PRVIČ PODAJA NA BLOKE, SE PORAJA VPRAŠANJE, KAKO SE TJA PRIDE. TURISTI, KI JIH SEMKAJ PRIPELJEJO Z AVTOBUSOM, SO SEVEDA IZVZETI. IZLETNIKI VZAMEJO V ROKE KARTO, SEDEJO V AVTO IN OBIČAJNO BREZ VEČJIH NAPOROV PRIROMAJO NA PLANOTO. TU JE ŠE SKUPINA POPOTNIKOV, LJUDI, KI SE POTEPAJO PO SVETU Z AVTOBUSI, VLAKI, »NA ŠTOP«, S KOLESOM ALI PEŠ. RESNIČNO, RESNIČNO VAM POVEM, DA JE ZA VAS NAJPRIMERNEJŠE KOLO!

plota, dokler ni priromal na vrh hriba, kjer so se vse poti končale! Verjemite, ni ga večjega ubijalca motivacije kot je ugotovitev, da si nekaj kilometrov lezel v hrib v povsem napačno smer.)

Spust skozi Osredek do Roba blagohotno poplača ves poprejšnji napor. Dve tretjini poti sta za nami, nadaljujemo pa mimo Kneja proti Karlovici, tu desno, do Podstrmca. Na točki, kjer se konča asfalt, oz. prične Lužarjev breg, si lahko v občestnem izviru obnovite zalogo vode. Breg še zdaleč ne predstavlja takega strahu in trepetu, kot ga slikajo nekateri, saj so vzpon že v prejšnjem stoletju načrtovali vrhunski inženirji in je zato zelo enakomeren. Številna pričevanja kolesarjev celo zagotavljajo, da je veliko lažji od drugih dveh poti na Bloke (Boncarja iz smeri Sodražica, oziroma ceste čez Bloško Polico iz smeri Cerknica).

Tako, prikolesarili smo na Bloško planoto in sonce že zahaja. Če ste uvodoma omenjeni popotnik, boste z jutrom tu našli številne možnosti za oddih – bodisi aktivno na kolesu ali ležerno s pogledom na lepote bloške.

PS. Prihodnjič pa po drugi poti nazaj proti Ljubljani.

Škrabče — Vse najhujše za nami, Bloška planota obsijana s poslednjimi rdečimi sončnimi žarki ... idila

Cesta na Kurešček — Ko pripeljemo na Ig, se v nekem trenutku cesta navidezno postavi pravokotno pokonci pred nas. Počasi se daleč pride, si rečeš in ko se ravno dobro privadiš "gristi kolena", razočaran ugotoviš, da je "gorski cilj" že osvojen in je pred teboj le še dolgočasen spust. Brez skrbi. Proti koncu etape bo Ljužarjev breg ponovno pospešil srčni utrip.

Lužarjev breg — Tovrstnega kolesarjenja se lahko poslužujemo tudi v povsem praktične namene (dnevni prevoz v šolo ali na delo). Vožnja v obe smeri vzame dobre 4 ure, od tega odštejemo 2 uri (tudi z avtom potrebujemo toliko) in ostaneta še 2 uri (malo gibanja vsak dan ne škodi). Da niti ne omenjamo prihranka potnih stroškov in ekološkega vidika.

Sv. Janez Krstnik na Studenem

Po splošnem prepričanju Bločanov naj bi bila to najstarejša podružnica na Blokah. Prvič se sicer omenja 1526 ob sodnem popisu cerkvenih dragocenosti zaradi turškega davka (poleg župnijske cerkve so tedaj omenjene še cerkve v Metuljah, na Hudem Vrhu in na Studenem), omenja jo tudi Valvazor v Slavi kot tretjo po vrsti med bloškimi podružnicami: »S. Johannis Baptistae zu Studeno«. Cerkev je tudi najvišje ležeča bloška podružnica in bi bila videti daleč naokrog, če je ne bi preraščalo drevje na vzpetini, na kateri stoji.

Stavba je podolgovata z visokim zvonikom (ki mu je strela 1951 uničila streho, 1953 je bila namesto strehe napravljena cementna plošča; ta je nadomeščala streho celih trideset let; obnovljena je bila 1982). Cerkev je znotraj dolga 14 m, zvonik pa je do strehe visok 13 m.

Da je cerkev res stara, priča prezbiterij, verjetno najstarejši umetnostni spomenik na Blokah. Ta je prvotno moral biti kapelica v romanskem slogu!! Na desni strani se je namreč do zadnje obnove v letu 1982 videl pod oknom kamnit spodnji del romanskega okna, ki je ostal kljub vsem poznejšim prezidavam. Prezbiterij tudi ni v povsem ravni črti s preostalo stavbo, ampak se zid cerkve ob koncu prezbiterija nekoliko lomi, kar se lepo vidi zunaj. To potrjuje tezo, da je tu prvotno stala kapelica, ki so jo kasneje uporabili za prezbiterij cerkve, teren pa ni omogočal ravnega nadaljevanja prizidka, ampak so morali ladjo nekoliko zasukati v levo.

Cerkev ima le en oltar. Je lesen, baročen. Posvečen je sv. Janezu Krstniku. Na zadnji strani je najti letnico 1658 in napis: »Luka Bajc iz Cerknice je ta oltar prenovil leta 1896« in še enkrat »Luka Baic«. Kdo je oltar napravil, se ne ve. V tronu je skupina, ki predstavlja Janeza Krstnika s križem v

levi, kako krščuje Jezusa, ki kleči, na levi je angel, nad vsemi pa Sv. Duh kot golob.

Levo od trona je bil do kraje 1988 sv. Rok s palico v levici, z desnico pa je kazal rano na desnem kolenu. Desno od trona je bil sv. Florjan s palico in golido, pod njim pa goreča cerkva, ki jo je gasil. V gornjem tronu je bil kip Marije Vnebovzete v oblakih, dva angelčka sta jo nesla v nebesa. Ob straneh gornjega trona sta bila po vsej verjetnosti sv. Primož in Felicijan. Vsi ti kipi so bili manjši od preostalih in že za neukega gledalca bolj umetelno izdelani, verjetno tudi starejši po nastanku.

Ob straneh glavnega trona pa sta še dva večja kipa v frančiškanskih oblekah. Levo stoji sv. Anton Padovanski z Jezuškom in lilijo, desno sv. Frančišek Asiški s križem v desnici in knjigo v levici. Na knjigi je zapisano: »Sancte Francisce, ora pro nobis.« Videti je, da sta ta dva kipa v cerkev prišla kasneje, mogoče ob prenovitvi 1896. Tedaj so cerkev sploh obsežneje prenavljali. Še leta 1878 je tedanji župnik Kaplenek tožil, da poslopje ne zasluži imena cerkev. Leta 1896 pa je bila torej spodobno obnovljena.

Umetniška je tudi slika na banderu: na eni strani je prizor Jezusovega krsta v Jordanu, na drugi strani je Marija z De-

tetom v naročju. Bandero je bilo napravljeno leta 1902, slikar pa ni znan. Badero je bilo obnovljeno 1982, o čemer priča napis nad sliko.

Leta 1983 je cerkev dobila nekaj reliefnih podob na lesu, delo kiparja Staneta Jarma.

Do 2. svetovne vojne je cerkev imela tudi lesen kor. Med vojno se je porušil, bil je že zelo v slabem stanju.

V zvoniku sta dva jeklena zvonova (275 in 470 kg), izdelana v KID na Jesenicah leta 1921.

Tudi cerkev na Studnem je bila obnovljena v osemdestih letih prejšnjega stoletja kot še nekatere druge podružnice na Blokah: 1982 so obnovili zunanjsčino in kot že omenjeno tudi zvonik, 1983 pa so uredili še notranjsčino.

17. 9. 1988 so vaščani odkrili, da je v dneh pred tem nekdo vdrl v cerkev in ukradel vse manjše kipe z oltarja – torej tiste, ki so tudi imeli večjo vrednost ... verjetno so za zmeraj izgubljeni.

Žegnanje praznujejo na Studnem 24. junija oz. v nedeljo, ki je najbližja temu datumu. Ta dan se spominjamo rojstva Janeza Krstnika – razen Jezusa in Marije je Janez Krstnik edini svetnik, katerega rojstni dan se praznuje tudi v cerkvenem koledarju, vsi drugi svetniki imajo svoj cerkveni god na dan smrti, torej na dan rojstva za nebesa. Ta spomin se pri Janeza Krstniku obhaja na dan obglavljenja oz. mučeništva J. Krstnika 29. avgusta.

Pripravil: F. Ivančič

70 let jadralne šole na Blokah

3. aprila je Društvo za zdravo življenje Bloke organiziralo počastitev 70. obletnice Jadralne šole Bloke z Martino Hribar na čelu in tako je marsikdo izvedel, da Bloke niso le zibelka smučanja, pač pa tudi zibelka jadralnega letalstva.

Pred osnovno šolo v Novi vasi so si obiskovalci najprej lahko ogledali razstavljena letala. Denis Štrbenc, predsednik jadralne komisije pri Letalski zvezi Slovenije, je na ogled postavil novejšo in najbolj množično jadralno letalo DG 300, narejeno v Sloveniji, sicer pa last Aerokluba Novo mesto. Klub oldimerjev Postojna pa je razstavil ogrodje za jadralno letalo Vrabec in restavrirano letalo Vinka Dolesa, imenovano Jastreb. Prav letala tipa Vrabec in Jastreb je bilo nekoč moč videti na bloškem nebu. Ob tej priložnosti pa so bili obiskovalci deležni pristanka helikopterja na polju in pravega malega letalskega mitinga z novejšimi letali, za kar je poskrbel Benjamin Ličer – Benč, direktor sečoveljskega letališča, ki je prelete posvetil spominu na svojega pokojnega očeta, ki je nekoč letal nad Blokami.

Skozi celotno prireditev so se na panoju izmenjevale slike iz na novo zbranega arhiva, za kar so poskrbeli BOŠ-evci, na stenah telovadnice je bilo moč videti zgodovinski pregled letalstva, avtorja Draga Gabriela, tudi sicer pa je bil celoten kulturni program, na katerem so nastopili mladi harmonikaši, recitatorke, skupina Sto prašičkov poje in Petračeva dva, obarvan letalsko.

Zanimivo je bilo tudi pojavljanje priimka Hribar, saj sta na odru poleg Martine Hribar nastopila tudi pevec Andraž Hribar in Jožica Hribar, urednica Kmečkega glasa, za konec pa je bil tudi uradno odprt Hribarjev sklad, v katerem se bodo zbiral sredstva za pomoč ljudem v finančni stiski.

Toda glavni so vsekakor bili veterani v letenju in nostalgичni spomini.

Prvi je nastopil France Škrabec, Obloški Tonček, ki je obudil otroške spomine na letalce, inštruktorje, ugoden SV veter in takratne tehnike vzletanja letal, predvsem na tolikokrat

slišane ukaze: »Pozor, vleci, teci, spusti!« Nepoznavalce je Škrabec tudi poučil, da je bilo za A izpit potrebno leteti s hriba v ravni črti 30 sekund, za B izpit leteti 1 minuto in narediti zavoj v obliki črke S, za C pa je bilo potrebno 15 minut letenja. Pri vseh treh je bil pomemben tudi varen pristanek.

Beseda je seveda nanese tudi na bloške letalce, med katerimi še živita dva, in sicer Miro Mramor iz Nove vasi in Ivan Škrabec iz Nemške vasi, ki je opravil A, B, C in zvanični C izpit, žal pa ju na prireditve ni bilo. Svojo odsotnost je opravičila tudi Viktorija Čadež Kranjc, prva slovenska letalka s C izpitom, ki je prav tako letala na Blokah.

Edvard Lorencon iz Vipavskega Križa je povedal, da je prav na Blokah doživel uresničitev svojih želja po letenju.

Stane Grčar iz Ljubljane pa je nekaj več povedal o Konstrukcijskem biroju letalske zveze Slovenije, v katerem je tudi sam konstruiral in izdeloval letala do leta 1960 ter dodal, da so bili pri tem početju »neznansko zagnani idealisti«.

Postojnčan Drago Gabriel, predsednik sekcije oldtimerjev Aerokluba Postojna, sicer pa upokojen kapetan in potniški pilot, je povedal, da je ta dan velik praznik za vse letalce, posebno pa lep spomin na tiste, ki so na Blokah začeli letati že leta 1931 in nato 1934 ustanovili Jadrarno šolo Bloke, ki je po spominu sogovornika delovala dobrih 5 let oz. nekako do vojne in tako vzgajala preko 500 letalcev iz vse Slovenije. »Jadrarna baza Bloke je bila z lepo pokrajino in ugodno lego za tiste čase letalska Meka, pihali so ugodni vetrovi, okoliški hribi Bradatka, Piškovec in Pečnik pa so bili goli, tako da so omogočali vzlete,« je pojasnil Gabriel.

Uroš Jenko iz Ljubljane je dejal: »Na Blokah je vedno lepo, tudi moji spomini na jadrnanje tu so izredno lepi. Letal sem leta 1938 in 39, ko smo sami naredili letalo in uživali tako pozimi ob njegovi izdelavi kot tudi poleti, ko smo z njim letali na Blokah. Kakšnega Bločana, ki bi bil med letalci, se pa žal res ne spomnim.«

»Vsi za enega, eden za vse!« se je glasilo geslo vseh letalcev tistega časa, ki so si pomagali pri izdelavi, vleki letal in v težavah, pričalo pa je tudi o prijateljstvu med letalci in Bločani, se je spomnil 88-letni Gustav Ajdič iz Ljubljane, za katerega – kot je napisala že Hribarjeva v spominskem biltenu – lahko upravičeno rečemo »legenda slovenskih letalcev«, saj se lahko pohvali s 64 leti aktivnega letalstva, med drugim tudi kot član Jadrarne šole Bloke. Ajdič je tudi avtor knjige Slovenci in letalstvo.

A danes so bloški hribi zaraščeni, toda še vedno je mogoče obuditi to pozabljeno dejavnost in jo uporabiti v turistične namene, je povedal bloški župan, Jože Doles, zaključim pa naj s sklepnimi besedami Obloškega Tončka: »Letimo, ampak hodimo po tleh!« In da bloško nebo ne bi več dolgo ostalo prazno.

Alenika Žnidaršič

Moji spomini na bloške letalce

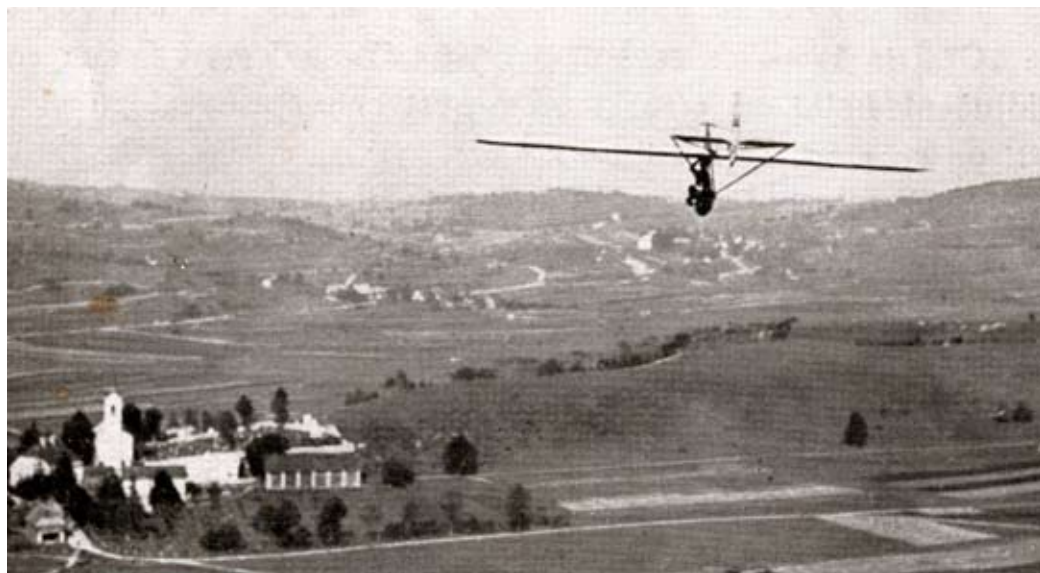
V zvezi z vašo napovedjo, da bodo v »Bloškem koraku« objavljeni zapisi in spomini na šolo jadrnega letalstva na Blokah, pošiljam v prilogi zapis o tej tematiki, ki mi ga je izročila Milena Lenarčič po smrti svojega moža Staneta Lenarčiča (pd. Pakižkovega) iz Nove vasi. Ni mi znano, kje je bil objavljen članek, katerega del je priložen njegovemu, sicer nepopolnemu zapisu; v njem so objavljene tudi nekatere fotografije o tej športni aktivnosti na Blokah.

Imam pa na šolanje jadrnega letalstva tudi svoje osebne spomine.

Udeleženci jadrnih tečajev na Blokah s bili v glavnem študentje. Združevali so se v dveh skupinah: »Ikarus«, katero je vodil Stane Raznožnik in je imela zaslombo pri Milanu Modicu, ter skupina »Pionir«, ki jo je vodil Milivoj Šircelj, podpisal pa Stanko Lenarčič s svojimi somišljeniki. Ta skupina je imela menda glavni sedež v Stični.

Vsaki skupini navadno le po eno letalo. Za daljše polete so uporabljali še dve poltrupni letali, ki sta imeli s platnom prevlečeno pilotsko kabino; eno od njih se je imenovalo »Stična« in je bilo dokaj okorno. Za daljše jadrnanje leta 1937 ali 1938 pa sta obe skupini imeli in uporabljali tudi po eno pravo in izpopolnjeno jadrno letalo. Letalo, ki je pripadalo skupini »Pionir«, je imelo na trupu izpisano ime »YU MARI«.

Za ogled poletov z jadrnimi letali me je nagovoril bratranec Boris Lenarčič (zaradi sodelovanja z OF so ga julija 1942 ustrelili Italijani). Star sem bil 10 let, ko sem šel med počitnicami leta 1935 prvič z njim pod bloški hrib Bradatka, kjer so se urili začetniki. Skoraj po ravnem so z letalom drseli, rekli smo »rolali«, po zemlji in se vadili v vzdrževanju smeri in ravnotežja letala. Po uspešno opravljenih poizkusih so letalo, ki so ga naložili na posebna »kolca« (nekakšna prva

»B« polet na Zöglingu, spodaj levo Fara

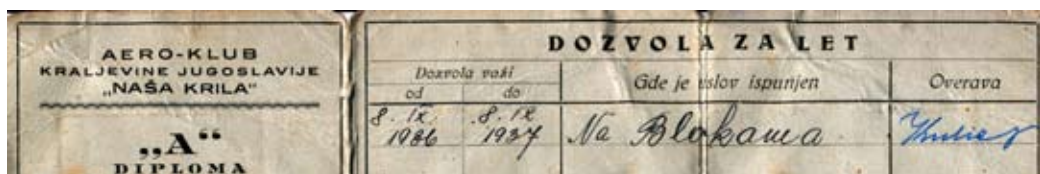
Izpite za A in B kategorijo so kandidati opravljali na breztrupnih letalih Zögling. Letalec je sedel na sedežu, ki se je nahajal na kljunu letala. Bil je privezan z enim ali dvema pasovima; z eno roko se je držal za oprijemalno zanko, ki mu je visela nad glavo, z drugo roko pa je držal in upravljal s pilotsko ročico, ki je bila z žicami povezana z repnimi krilci za dvig in spust letala ter z malimi krilci na velikih krilih za naklon letala na desno ali na levo stran. Z nogami se je pilot naslanjal na premično poprečno položeno gred na koncu kljuna, ki je bila z žicami povezana z repom letala in preko katere je letalec obračal letalo v levo oziroma desno smer. Pri vajah poletov je pogosto prihajalo do poškodb letal, zato so jih nenehno popravljali, tako da so imeli v dnevni uporabi v

prema bloškega vlaka) zapeljali po hribu navzgor do vrha prve vzpetine. S te vzpetine so vzletali pri polaganju A izpita. Letalo se je dvignilo nekaj metrov visoko in letelo, bolj skočilo, kakšnih 200 do 300 m daleč.

Za izpit B so največkrat poletali z vrha Piškovca v smeri Hudega Vrha, tj. proti vzhodu, kjer je najbolj enakomerno pihal vzgonski veter; včasih tudi z malega Piškovca, Bradatke in Volčjanskega vrha, največ vaj daljšega jadrnanja pa so izvedli s Pečnika. Vsi ti hribi so bili takrat pretežno goli oz. travnati. Seveda je bilo najbolj utrudljivo spraviti letalo na vrh hriba.

Nadaljevanje prihodnjič

Stane Kotnik

Turistični festival Turizmu pomaga lastna glava

Osvojili smo srebro

V OKVIRU IZBIRNEGA PREDMETA TURISTIČNA VZGOJA SMO SE Z UČENCI SEDMEGA RAZREDA DEVETLETNE ŠOLE UDELEŽILI TURISTIČNEGA FESTIVALA »TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA – NAŠ TURISTIČNI JUTRI« NA VRHNIKI. TO JE BIL PO VEČ LETIH PONOVI POVRATEK NA TEKMOVANJE TE VRSTE, KI JIH TURISTIČNA ZVEZA SLOVENIJE PRIPRAVLJA ŽE VRSTO LET.

Z raziskovalno nalogo, razstavo in dramsko predstavo smo predstavili arheološko dediščino rimskega zapornega zidu na Bloški planoti. Za omenjeno dediščino smo se odločili zato, ker so učenci z anketno raziskavo ugotovili, da je poznavanje omenjene dediščine v domačem okolju zelo majhno, hkrati pa smo želeli poznavanje dediščine širiti tudi v širši prostor.

V raziskovalni nalogi smo slikovno in opisno predstavili zgodovinsko

ozadje nastanka dediščine, kar je bilo za učence zelo zanimivo, saj so obdobje Rimljanov spoznavali tudi pri zgodovini. V nalogi smo večjo pozornost namenili oznakam dediščine v naravnem okolju, saj so učenci ugotavljali, da veliko domačinov ne ve, zakaj stojijo leseni miljniki, čeprav so postavljeni že več let.

Tudi razstava, ki je vključevala fotografsko gradivo, je predstavljala posnetke arheoloških ostankov rimskega zapornega zidu in oznak njegove lege v naravi. Učenci so za razstavo oblikovali iz glinamola tudi predmete iz rimske dobe.

Največ priprav in truda pa je vsekakor terjala priprava dramske predstavitve. Vsebina predstave je nastajala več tednov z različnimi predlogi učencev, ki smo jih nato s pomočjo mentorice, učiteljice slovenskega jezika Martine Kočvar, povezali v prijetno in domače okolje postavljeno zgodbo. Predstava je nosila naslov

Miljnik. Z njo smo gledalcem nazorno predstavili, kaj je miljnik in čemu so te oznake postavljene. Učenci so se tu izkazali za spretne igralce, ki znajo duhovito zabavati gledalce.

Za obiskovalce festivala smo pripravili tudi informativno zgibanko – Ob rimskem zapornem zidu, ki nam bo služila tudi za obveščanje v domačem okolju, saj se bo naše delo na področju širjenja poznavanja dediščine in turistične ponudbe nadaljevalo še v prihodnjih mesecih.

Priprava učencev za udeležbo na omenjenem festivalu je terjala tudi veliko truda mentorjev iz različnih področij: Marina Kočvar za dram-

ski del, Mišo Strman za likovni del razstave in Vinko Hace za fotografski del. Vsem se v imenu učencev iskreno zahvaljujemo za pomoč in svetovanje, gospe ravnateljici Mileni Mišič pa za vso podporo, ki smo je bili deležni v času priprave.

Ves vložen trud se nam je povrnil z uspešno predstavitvijo in doseženim srebrnim priznanjem, saj smo za zmagovalno ekipo gostiteljev zaostali le za nekaj točk. Uspeh je za nas toliko večji, ker smo se na festival podali prvič, brez izkušenj, ki bi nam lahko pomagale.

*Mentorica in vodja projekta:
Andreja Mestek*

Razstava

Dramska predstava je duhovito in nazorno predstavila, kaj je miljnik

Kultura

VPRASHANJE, KAJ KULTURA JE, JE PODOBNO TISTEMU, ALI JE BILO PREJ JAJCE ALI KOKOŠ. ZAME SE KULTURA ZAČNE ZJUTRAJ NA ŠOLSKEM HODNIKU, KO SEM PREPRIČANA, DA SEM NEVIDNA, KER GREDO NEKATERE UČENKE IN UČENCI MIMO, KOT DA ME NI. VČASIH JIH NAGOVORIM SAMA, PA TUDI ODGOVORA NE SLIŠIM. JIH JE PA KAR NEKAJ, KI POZDRAVIJO IN ME OGOVORIJO. PO TEM SE MOJ DAN POZNA. SEVEDA ME RAZVESELI GLASEN POZDRAV S ŠČEPCEM NASMEHA.

KO SEM SE Z UČENKAMI IN UČENCI V OSMEM RAZREDU DEVETLETKE POGOVARJALA O KULTURI, PA SO SI JO PREDSTAVLJALI TAKOLE:

Kultura je neka prireditev, kjer se zbere veliko ljudi, ali pa prikazujejo način življenja v preteklosti, kako so ljudje živeli in s čim so se ukvarjali.

Nastja A.

Kultura je lepo obnašanje ljudi, njihovi običaji, navade in prazniki. Kulturni ljudje se lepo obnašajo.

Marko

Kultura je vse, kar je povezano z

gledališčem, opero, koncerti, razstavami, družabnimi prireditvami, pesmimi ... Kultura pomeni nekaj pomembnega, velikega.

Jurij, Gregor I.

Zame je kultura poznavanje domačega kraja in njegovih znamenitosti: vodnjakov, kapelic, cerkva.

Borut

Kultura je lahko kulturna ustanova.

Kadar nam kdo reče, da moramo biti kulturni, pomeni, da se moramo lepo obnašati.

Sloenci smo se začeli za svojo kulturo boriti že zelo zgodaj. Najbolj so bili izpostavljeni duhovniki, ki so se borili za slovenske šole.

Martin

Jaz osebno dojemam kulturo kot nekaj velikega. To je pojem, ki obsega veliko področje.

Vsak človek ima svojo kulturo, pa naj bo lepa ali manj lepa.

Na človeku takoj opaziš, ali je kulturn ali ne. Vsak si sam kroji svojo kulturo.

Gregor Ž.

Po mojem mišljenju je kultura nekaj takega kot zgodovina. Obe sta zelo pomembni za človeka. Kulturo ima vsak človek, vsak kraj, vsaka država.

Denis

Kulturo smo si ustvarili skozi zgodovino, danes pa jo ustvarjamo za prihodnost. Potrebno jo je spoštovati in nadgrajevati.

Moramo jo graditi kot trden stolp. Ker če se le-ta podre, moramo gradnjo ponoviti.

Nastja M.

Po mojem razmišljanju je kultura neke vrste dejavnost, ki si prizadeva ohraniti lepote narave in človeštva.

Rok

Skozi ta razmišljanja učenek in učencev se je pokazala široka paleta kulture, vendar sem še vedno prepričana, da se njena osnova začne s prijazno komunikacijo med ljudmi.

Martina K.

Od bloškega smučarja do olimpijca

Ali je ta trditev realna ali pa je to le neuresničljiv cilj, je odvisno od nas samih in naše pripravljenosti za sodelovanje pri takem projektu. Da to ni stvar posameznika, temveč angažiranja najrazličnejših institucij in organizacij, ki vsaka na svojem področju podpira skupni cilj, je jasno kot beli dan. In ker naloga ni lahka, ampak skrajno zahtevna, predstavlja izziv, ki lahko Bloke pretrse v temeljih in jih spremeni do neprepoznavnosti. Ključ do uspeha predstavlja preprost in jasno zastavljen cilj, ki hkrati združuje in usmerja delovanje velikega števila subjektov, katerih se tudi drobne aktivnosti lahko zlijejo v močan tok, ki končno pripelje do želenega

rezultata. V prihodnosti bo razvoj dogodkov pokazal, ali smo na tako razmišljanje in delovanje že pripravljeni ali ne. Navzlic temu pa so prvi koraki v to smer že narejeni.

Ustanovitev rekreativne in tekmovalne smučarske tekaške sekcije.

V pretekli zimi so bile vse dni z ugodno snežno odejo tekaške proge primerno urejene.

Zaradi pomanjkanja snega v prvem delu zime so bili organizirani treningi tekmovalcev na Pokljuki in v Ratečah.

Široka podpora smučarskim tekom na Blokah je bila izražena z najbolje organizirano in obiskano smučarsko

tekaško rekreativno prireditvijo v Sloveniji – Bloškimi teki.

Smučarski tekači, tekmovalci in rekreativci smo se zbrali na srečanju pod Bloškom, kjer je bil objavljen presenetljiv uspeh mladih bloških tekmovalcev, ki so odločilno prispevali k ekipnemu drugemu mestu TSD Olimpija, (kategorija: ml. dečki in deklice, ter st. dečki in deklice) in doseženemu drugemu mestu med posamezniki med mlajšimi dečki v skupnem seštevku Slovenskega pokala 2005, ki ga je osvojil Luka Kandare. Prejel je tudi praktično na-

grado – tekmovalne smuči, ki jih bo s pridom uporabljal v naslednji sezoni. Tudi ostali člani tekmovalne sekcije Bloke so dosegli lepe rezultate in bili za to pohvaljeni. Močni so predvsem kot ekipa in v slovenskem prostoru že uživajo spoštovanje pri ostalih tekmovalcih in trenerjih.

Mame in očetje mladih bloških smučarjev so se izkazali kot izvrstni organizatorji smučarskega piknika, s katerim so zaključili staro in začenjajo novo tekmovalno sezono.

Rado Ponikvar

Viktor Brezovšček čestita Luku Kandaretu (fant je iz pravega testa, saj je bil že stari oče jugoslovanski reprezentant) za doseženo drugo mesto na slovenskem pokalu v kategoriji mlajših dečkov. Nagrado je podelil Jože Setnikar (drugi z leve), predsednik tekaškega kluba Olimpija. V kratkem nagovoru je izrazil željo, da Olimpija ostane na Blokah in perspektivno vzgoji vsaj enega državnega reprezentanta.

Luka Kandare je od smučarske zveze dobil posebno priznanje za doseženo drugo mesto kot mešana ekipa na pokalu Slovenije. Druga dva člana sta iz Ljubljane.

Na pikniku je bilo veselo

Luka Kandare (prvi z leve) na »stopničkah« ob podelitvi priznanj na Smučarski zvezi v Ljubljani. Dosegel je drugo mesto v kategoriji mlajših dečkov na pokalu Slovenije.

*Po Atenah lani
letos na EP v Belgijo*

Več priložnosti za Dejana Pirca

Dejan Pirc

Naš olimpijec Dejan Pirc, ki je nastopil v ekipi igre za slepe in slabovidne, golbal, v Atenah lanske leto, je zopet v polni formi. Z ekipo slovenske reprezentance se že pripravlja za Evropsko prvenstvo, ki bo oktobra v Belgiji. Do takrat pa reprezentante čaka še turnir v Nemčiji, ki bo konec tega meseca. Sprememb v igralnem kadru ni, zato pa se je zgodila sprememba na selektorskem mestu. Tonija Martona, ki je Slovenijo vodil na olimpijskih igrah, je zamenjal njegov pomočnik Zoran Kos. Spremembe pa so zelo vidne: »Sistem dela je sedaj precej drugačen, tudi igralni čas je razporejen med vse igralce, zato tudi jaz, ki sem v ekipi najmlajši, dobim sedaj več priložnosti,« pravi Dejan Pirc. Kljub temu je Slovenija pred težko nalogo. Če si želijo zagotoviti nastop na Svetovnem prvenstvu, ki bo naslednje leto, morajo doseči dober izid na letošnjem EP. Držimo pesti, da jim bo uspelo.

Miha Mišič

Rumena puščica s Studenca

Ljubiteljem avtošporta na Blokah je v preteklih sezonah dihal jema David Kraševac. Po dveh sezonah, ki ju je prevozil v Seicento Junior pokalu, se je izkazal kot obetaven dirkač. Pred začetkom sezone pa mu je uspel veliki met. K sodelovanju ga je namreč povabil Igor Dekleva in David Kraševac ni okleval. Tako je Studenčan danes član Avtokluba

Elektro Dekleva, njegov prepoznavni znak v letošnji sezoni bo rumena Alfa 156 SNP.

»Avto je super. Je pravi dirkalni avto, s pravim dirkaškim podvozjem, tudi motor je odličen. Igor (Dekleva op.p.) pravi, da je optimalen,« je s svojo pridobitvijo zadovoljen David Kraševac.

David Kraševac ob njegovi rumeni alfi 156

Nastopil bo na vseh gorsko-hitrostnih preizkušnjah v kategoriji divizija 2 SNP. Dve od teh sta že bili, obakrat pa je David Kraševac zasedel drugo mesto. Posebej razburljiva je bila prva, GHD Lučine, na kateri je po kvalifikacijah vodil, na dirki pa za pičlih pet stotink zaostal za zmagovalcem.

»Druge dirke v Sevnici se bom spominjal za zmeraj. V soboto se je poročila sestra in zato sem izpustil vse treninge in v nedeljo odšel na tekmo. Prvo preizkušnjo sem startal z novim menjalnikom in bil zelo živčen. Imel sem veliko težav, predvsem sam s sabo. Privozil sem si štiri sekunde zaostanka za vodilnim. V drugi preizkušnji je bilo že bolje, v tretji pa sploh in zaostanek sem s štirih sekund zmanjšal na eno sekundo in pol. Tako sem zasedel drugo mesto. Če bi imel za sabo vsaj en trening, bi gotovo posegel še višje,« se spominja David.

Do izida Bloškega koraka sta bili še dve tekmici, o rezultatih in razpletu sezone pa bomo še pisali.

Miha Mišič

ŠD Bloke

Pohod na Snežnik

Majske nedelje so se zbrali člani športnega društva Bloke ter se podali na Snežnik. Imeli so srečo, saj so na vrhu lahko poslušali promenadni koncert godbe na pihala Kovinoplastika, ki ga ima le-ta enkrat letno. Popoldan so preživeli ob ognju, na katerem se je seveda peklo in delali načrte za delo v naprej.

DRAGI DIJAKI IN ŠTUDENTI

Ste zdravi? Imate že 18 let? Imate čut za humanost? Bi naredili kaj dobrega? Nič lažjega kot to. Vabimo vas, da se pridružite množici ljudi, ki se ukvarjajo z dobrodelstvom.

Vzemite si čas, premagajte strah in dokažite, da z odraščanjem sprejemate vse več odgovornosti in postanite krvodajalec. Na krvodajalsko akcijo pridite tešči (lahko pojedete tudi nemasten obrok) v osnovno šolo Cerknica:

- v ponedeljek, 27. junija 2005, od 7. do 15. ure,
- v torek, 28. junija 2005, od 7. do 13. ure ali

v osnovno šolo Stari trg

- v sredo, 29. junija 2005, od 7. do 15. ure.

Sami verjamemo v mlade, da so pripravljeni podpirati človekoljubne akcije in obenem upamo, da vam v življenju ne bi bilo treba nikoli potrebno nuditi življenjske tekočine – krvi.

Rdeči križ Slovenije

Četrty nogometni turnir na Studenem

VAŠČANI STUDENEGA SO ČETRTIČ IZPELJALI NOGOMETNI TURNIR NA TAMKAJŠNJEM MALONOGOMETNEM TRAVNATEM IGRIŠČU. PO PRIČAKOVANJH STA SE V VELIKEM FINALU POMERILI DOLENJSKI EKIPI ADRIE IN PODBOČJA. VELIK OBISK GLEDALCEV.

Po nekajdnevnem deževnem in hladnejšem vremenu je na dan prireditve posijalo tudi sonce in razmere za nogometno igro so bile kot naročene. Tudi letos je na turnirju nastopilo dvanajst ekip, ki so tvorile štiri skupine s po tremi moštvi. S tem je zagotovljeno, da vsaka ekipa odigra vsaj dve tekmi, zmagovalci skupin pa se uvrstijo v polfinale. V predtekmovanju je bilo tako odigranih dvanajst zanimivih srečanj, značilnost tekmovanja pa je največja izenačenost moštev do sedaj. Številni gledalci so videli kakovosten in zanimiv nogomet, igralci pa so pokazali veliko željo po uspehu. Iz prvega polfinalnega srečanja

med Žimaricami in Adrio so si nasprot v velikem finalu priigrali branilci lanskoletnega naslova igralci Adrie. V drugem polfinalu je bilo moštvo Podbočja z izidom 1: 0 boljše od ekipe Les-gam Pudob. Končno tretje mesto si je po izvajanju kazenskih strelav zagotovilo moštvo iz Žimaric, ki je tudi letos navdušilo s prihodom številnih navijačev. V velikem finalu, ki je predstavljalo vrhunec tekmovanja, so bili igralci Adrie boljši od nogometašev iz Podbočja, in s tem postali prvo moštvo, ki je na studenskem turnirju dvakrat prejelo pokal za prvo mesto. Rezultat je bil sicer visokih 7: 1, vendar ne odraža prave slike na igrišču. Podbočje je

namreč zaigralo izjemno napadalno, kar je pustilo posledice v obrambi in rezultat: trije hitri zadetki. Podbočje je kasneje sicer poskušalo preobrniti izid, tudi tako, da se je napadu pogosto priključil vratar, vendar so igralci Adrie rutinirano odigrali in zaslužno zmagali. Organizatorji so po tekmovanju podelil pokale tudi drugo in tretjo uvrščeni ekipi ter najboljšemu strelcu. To je postal Matjaž Mrak, ki je igral v zmagovalni ekipi in je prav tako obranil naslov najboljšega strelca. Letos je devetkrat zatresel mrežo nasprotnega moštva, po podelitvi nagrade pa je povedal: »Za osvojitev turnirja je zaslužna celotna ekipa. Fantom bi čestital za borbeno igro, ki je prinesla možnost za ponovni naziv najboljšega strelca turnirja. Zahvalil bi se za povabilo na turnir. Vidimo se naslednje leto.«

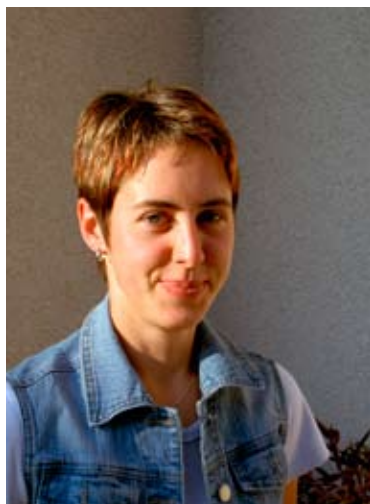
Pohvaliti velja tudi oba sodnika za odlično sojenje. Eden izmed njiju, Dušan Andoljšek, je povedal: »Turnir je zelo dobro uspel. Obnašanje igral-

Da prireditve uspe, se aktivirajo vsi Studenčani. Za grlo in želodce so skrbeli: Rafael Kljun, Marija Jakopin, Ana Avsec in Roman Koren

Čestitamo našim diplomantom

POLETNO IZPITNO OBDOBJE JE ŽE PRI KONCU, NEKATERI PA SE LAHKO POHVALIJO NE LE S KAKŠNIM OPRAVLJENIM IZPITOM, TEMVEČ TUDI Z DIPLOMO.

Tako je 13. januarja diplomirala Alenka Anželjec na Fakulteti za upravo v Ljubljani, zagovarjala pa je delo z naslovom Nepremično premoženje Občine Bloke. Trenutno išče zaposlitev, izjemno rada bi ostala na Blokah, in pravi, da dobiti službo ni lahko opravilo. Njena velika želja je imeti lastno slaščičarno, prav zato poleg končane srednje živilske šole in fakultete opravlja še slaščičarsko šolo, že sedaj pa za hobi peče torte vseh vrst. Pravi, da je vredno premisliti, kam se vpišeš po osnovni šoli, saj so njej vsi govo-

Od izida prejšnje številke Bloškega koraka in uvedbe rubrike o novih diplomantih smo uvideli, da je lahko iskanje diplomantov na Blokah kar težek podvig, saj mnogi študentje ne prihajajo več na Bloke ali pa jih obiščejo zelo redko, zato tudi novice o njih težko pricuriljajo do uredništva. Če torej poznate koga, ki je v kratkem končal študij, sporočite to na uredništvo.

rili, da poklicna šola nič ne pomeni, vendar če rad opravljaš neko delo, če te nekaj veseli, se moraš za to odločiti.

Miha Knavs

Klub BOŠ

Prvi Petkov žur

Zelo pomemben element študentskega življenja predstavljajo tudi žuri. Ker smo začutili, da na tem področju zeva na Blokah (kot tudi v samem BOŠ-u) velika vrzel, smo sklenili 22. aprila narediti temu konec. V klub smo povabili zasedbo Rock Shock in priredili prvi Petkov žur. Žur se je razplamtel do neslutnih rasežnosti, kar dokazujejo tudi fotografije na <http://klub-bos.si>.

Gostili smo Anjo Karničar

O potovanju v Nepal

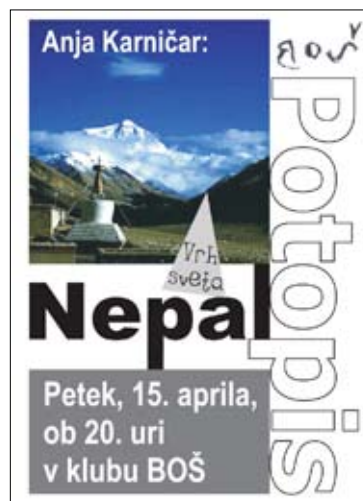
15. aprila smo v BOŠ-u gostili Anjo Karničar, hčer znanega slovenskega alpinista Dava Karničarja.

V sliki in simpatični jezerski besedi je očarala z lepotami Nepala. Tja so se pred nekaj leti podali v razširjeni družinski zasedbi, da bi tamkajšnje otroke šerp, ki so Davu pomagali pri

osvojitvi Nepala, naučili smučati.

18. junija bo na sporedu potopis Saše Dolinšek o Boliviji in Peruju. Za jesen pa načrtujemo obisk odmevnejšega gosta, zato spremljajte informacije na naši domači strani in ne spreglejte plakatov.

Simon Korenjak

cev je bilo na športnem nivoju. Zahvaljujem se za povabilo za sojenje in se vidimo prihodnje leto.« Studenčani so izpeljali lepo prireditev, igralci pa so si povrnili porabljeno energijo s hrano in pijačo po izbiri. Gledalci pa so ogled nogometne igre izkoristili za medsebojno druženje.

KONČNI VRSTNI RED:

1. Adria, 2. Podbočje, 3. Žimarice, 4. Les-gam Pudob, 5.–12. Avto M, Cajnarje, Studeno, Zakrajški, Lutzerji, Veterani, Studenec H. F., Gos-tilna Miklavčič.

Jože Avsec ml.

Na Studenem ima nogomet bogato tradicijo. Tudi reprezentanti so že malo osiveli.

Galerija BOŠ

France Modic razstavlja

V ŠTUDENTSKEM KLUBU BOŠ NA BLOKAH JE BILO 7. MAJA ODPRTJE SLIKARSKE RAZSTAVE SLIKARJA FRANCETA MODICA. TO JE ŽE DRUGA RAZSTAVA, KI JE NAŠLA SVOJ PROSTOR V GALERIJ ŠTUDENTSKEGA KLUBA BOŠ.

France Modic, ki živi in ustvarja v Velikih Blokah, se s slikarstvom ukvarja že od malih nog. Na povabilo študentskega kluba BOŠ (natančneje klubske sekcije SUMO, ki skrbi za umetniško osveščanje) se je odločil, da na ogled postavi izbor svojih del, ki kar najbolje ustvarjajo pregled nad njegovim delom in slogom, ki je tako značilen le zanj. Razstavljal je tudi že na gradu Snežnik, v knjižnici Jožeta Udoviča v Cerknici

ter v knjižnici Prežihovega Voranca v Ljubljani.

Na odprtje razstave je povabil posebno gostjo – Aleniko Žnidaršič, ki je popestrila odprtje s svojo poezijo. Po uradnem delu je sledila pogostitev, priložnost za bolj poglobljen ogled razstave ter prijetno kramljanje. Za več informacij: <http://sumo.klub-bos.si>.

Tadej Pavlič

Krpanov pohod

Na zadnjo nedeljo v aprilu je bil letos že petič organiziran Krpanov pohod po Bloški planoti. Letos je pohod doživel nekaj sprememb, od tega, da je bilo organizator pohoda Turistično društvo Bloke, do tega, da se je izhodišče preselilo iz Doma pod Liscem v Velikih Blokah na kmečki turizem Mitje Zidarja pri Sv. Duhu. Organizatorji so pridobili tudi sponzorje in priredili srečelov ter vseh 208 udeležencev pogostili s pravo »bloško kavro« ali drugače trojko, kot jo mnogi imenujejo.

Udeležba je bila letos vzpodbudna, saj so kljub hladnemu vetrovnemu vremenu, ki je grozilo še z dežjem, prišli pohodniki od blizu in daleč.

Pohod je bil dolg 21 kilometrov in skoraj vsi so ga zmogli v štirih do petih urah. Pot je vodila od Sv.

Duha čez Štorovo in Ravnik na Gradiško, kjer se odpre razgled po skoraj celi Notranjski, in potem proti cerkvi Sv. Urha, kjer je nekoč stal grad Nadlišek. Pod gradom je označen prostor, kjer je včasih stala Fajglova hiša, domnevni dom Martina Krpana. Od tam mimo gradu Pajkovo, skozi Zales in mimo Malnov do Sv. Trojice. In od tod ob menandrih Bloščice skozi Velike Bloke čez Bradatko in mimo Bloškega jezera nazaj proti izhodišču.

Tisti, ki so zamudili ta dogodek, pa naj se ne sekirajo, pot je označena in kot so poudarili organizatorji, pripeljite se do Bloškega jezera, parkirajte in srečno pot po Krpanovi poti.

Matej Kljun

Pot je prehodilo več kot dvesto udeležencev, ki so prišli od Kopra do Jesenic. Pogrešali smo le kakšnega občinskega funkcionarja.

Najlepši del poti je bilo gotovo žrebanje nagrad, ki jih je največ prispeval Fragmat. Najlepše nagrade od organizatorja so bile tipično bloške jedi. Dva peharja flancatov in velikonočni kolač (spekla ga je Marija Jakopin s Studenega) ter košara s sestavinami za kuhanje bloške kolerae (košaro je izdelal Milan Ivančič s Studenca)

Popotovanje po Krpanovi poti

NEKO NEDELJO V MAJU SVA SE Z ŽENO ODLOČILA, DA PREHODI-
VA DEL SLOMŠKOVE POTI TAM NEKJE MED KALOBJEM IN PONIKVO.
VREME NI BILO KAJ PRIDA. PONOČI JE MOČNO DEŽEVALO IN NIKA-
KOR NI KAZALO VOLJE, DA BI IZPOLNILO NAPOVED VREMENAR-
JEV: »ČEZ DAN BO DELNO JASNO«. KO SEM TAKO DO KOLEN MOKER
OTRESAL ROSO PO TRAVNIŠKI POTI, JE ZAZVONIL TELEFON. KLICAL
ME JE NEKI ŽENSKI GLAS IN POVEDAL, DA STA Z MOŽEM NA POTI
NA BLOKE. PREHODILA BI RADA KRpanOVO POT, PA NE VE, KJE JO
LAHKO SPLOH NAJDE. NEKOLIKO PRESENEČEN NAD VPRAŠANJEM SEM
JI DAL NEKAJ NAVODIL, KAKO BO NAŠLA MITJO PRI SV. DUHU, KI JI
BO ŽE DAL NAVODILA, KOD NAPREJ, SAJ JE POT V CELOTI MARKIRANA.

Na začetku poti, ko telo še ni ogre-
to in ujelo ritma hoje in še zlas-
ti, če je pot slaba, je človek neko-
liko zamorjen. Cilj je neskončno
daleč in en korak ne pomeni nič.
»Kdaj bo te blesave poti konec?« je
najslabše vprašanje. Sam imam že
dolgo preizkušen recept, ki se vse-
lej obnese. Med hojo umolknem in
čas izkoristim, da premislim takšne
ali drugačne stvari. Najlepše je, če ti
uspe misli spustiti »v otavo na pašo«
in v živo se odvija film, kaj je bilo,
kaj še bo, oziroma kaj naj bi bilo.
Da, saj res. Ta »usrana« pot in ta tel-
efonski klic sta prava provokacija,
da misli poletijo.

Ko smo se pred sedmimi leti trud-
ili za občino Bloke, si tudi v sanjah
nismo predstavljali, da bo občina
tako uspešno delovala. Skoraj vse
vasi so dobile asfaltirano cesto,
zgrajeni so vodovodi, šola se ust-
rezno času obnavlja in modernizira,
telefonija deluje in dobili smo celo
ADSL, v gradnji je čistilna naprava
in kanalizacija itd. Vsekakor gre
zasluga županu in voljenim funk-
cionarjem ter drugim sodelavcem,
ki so v preteklih letih uspešno vle-
kli voz. Toda kako nadaljevati, ko
so skoraj vse ceste asfaltirane in
tudi druga komunalna infrastruk-
tura je v teku. Pojdemo v pomoč.
Morda bi kazalo sedaj poiska-
ti in narediti kakšno pot. Poko-
jni Nejc Zaplotnik je dejal, da je
bistveno pomembneje poiskati pot
kot pa doseči cilj, saj potem ko ga
dosežeš, ostaneš prazen in ne več,
kam naprej. Če je temu tako, bi
morda za začetek dogradili Kr-
panovo pot, ki je začetna stopnica
turistične destinacije Bloke. Tako
turist, ki pride na dopust, ne pride

zato, da bi zapravljaj denar, pač pa
želi nekaj doživeti in če je potreb-
no, tudi za to kaj plačati. Čeprav
je v osnovi sedanja pot že trasirana
tako, da pokaže čim več znamen-
itosti in lepot ob njej, bi jo bilo
smiselno obogatiti z naravoslovno
gozdno potjo, kjer bodo ob poti
ustrezni napisi in pojasnila zlasti o
posebnostih rastlinskih vrst. Taka
posebnost je rastišče črnega bora
na Volčjem ali pa smreke pod Za-
vrhom, ki se odlikujejo v izredni
višini dreves. Pot pa bogatijo tudi
kulturne znamenitosti. O številnih
cerkvah bi si pohodnik gotovo
želel še kaj več izvedeti in ne le
ogledati od zunaj. Prav posebno
poglavje pa je kulturna dediščina
iz kmečkega življenja, ki je včasih
kar edinstvena. Tu naj omenim
Jožlovo domačijo na Škuščem, ki
je pravi biser in gotovo stara več
kot dvesto let. Pa tudi notranja
oprema je v funkcionalnem stan-
ju starosti vsaj sto let. Hiša in gos-
podarsko poslopje sta seveda krita
s slamo. No streha že rahlo rebra
kaže in pričakovati je, da bo kašen
mojster gospodarju svetoval: »Veš
kaj? Kar s ta velikimi salonitkami
jo bomo prekrili, bo najceneje in
najbolj hitro bo narejeno.« Vseka-
kor je ta objekt nekaj posebnega in
Bločani smo dolžni, da pokažemo
javni interes, da ga ohranimo. Za
začetek bi se bilo dobro z gospo-
darjem pogovoriti, kako sfinanci-
rati takšno »luksuzno« streho.

Posebno poglavje ja Sv. Urh ter
ruševine Nadliškega in Pajkavskega
gradu. Njihov zgodovinski pomen
je izpričan, le zanamcem bi bilo
potrebno še kaj ohraniti.

V Zalesu je nemilosti in zobu časa

prepuščena pajštaba. Veliko ljudi
danes ne ve več, kaj je to, zato
jim povejmo – sušilnica sadja. Ta
pajštaba je že zelo stara in nosi let-
nico 1856.

V dolini pod Mramorovim je bila ob
močnih izvirih Cerkniščiце nekoč
vrsta mlinov, žag in kovačij. V upo-
ravnem stanju je še vedno Bočkova
žaga, ki je stara sto let. Še starejši pa
je Bočkov mlin in se ne ve, kdaj je
bil zgrajen in je še vedno v upora-
bi. Vse je kot pred sto leti, le mlin-
sko kolo je zamenjala turbina. Po-
dobno je tudi z Selakovo kovačijo.
Tu so nekoč kovali kmečka orodja.
Kovačija ni v funkcionalnem stan-
ju, vendar jo je moč obnoviti, ker so
vsi bistveni sestavni deli ohranjeni.
Tudi tu je mlinsko kolo zamenjala
turbina. Posebnost te kovačije so
ohranjeni razni polizdelki, iz kater-
ih je moč ponazoriti, kako so nekoč
izdelali sekiro ali plenkačo.

Največja znamenitost bloške
tehnične kulture pa so seveda
bloške smuči. Naš odnos do njih je
zelo pišmeuhovski. To, česar se dos-
lej Bločani nismo spomnili, dela
sedaj družina Govc. Upajmo, da
bo kmalu na Volčjem ugledal luč
smučarski muzej in da bo dobila tu
častno mesto tudi bloška smučka.

Takšno malo bogastvo pa je potreb-
no obiskovalcem tudi ponuditi. Pot
si vsekakor zasluži ne le turistični
prospekt, pač pa tudi vodič po poti.
Na lipi pri Dominu in na oni pri
Miklavčiču v Velikih Blokah bi pa
morale viseti povabilne table, ki bi
pohodnika uvedle na pot. Seveda bi
si pot zaslužila tu vris na veliki re-
liefni tabli sredi Nove vasi.

Kje se pa to plača?

Čim prej je smiselno na Blokah or-
ganizirati izobraževanje za turistične
animatorje – turistične vodnike in
sploh turistične delavce. Ti bodo
menda že vedeli, kako se ovca
ostriže.

Po štirih urah hoje sva z ženo pris-
pela na slikovito Ponikvo, rojst-
ni kraj blaženega Antona Marti-
na Slomška. Po ogledu spominske
domačije se mi je zahotelo dobre
kave, pa še kaj. Toda bila je nedel-
ja in bifeji in gostilne so bili zaprti.
Tudi drugod, ne samo na Blokah,
je človeška neumnost brezmejna in
nočejo turizma. Lepa tolažba.

Turizem smo ljudje ali, ga pa ni.

Stane Korenjak

Društvo za zdravo

življenje Bloke

Trški dan v Velikih Laščah

11. junija smo se udeležili tržnega
dneva v Velikih Laščah, ki ga je
organiziral Zavod Parnas. Z ves-
eljem smo ugotavljali, da se je
kljub pestri ponudbi kulinarike
in izdelkov domače obrti domačih
društev, veliko obiskovalcev us-
tavilo tudi pri naši stojnici in z
zaupanjem kupovalo naša zelišča
in sadike le-teh s pripombo: »Ja,
na Blokah je zdrava zemlja.«
»Veste, moja stara mama, ata ...
sta tudi z Blok,« nam je s pono-

Invalidi v novih prostorih

7. junija 2005 je Medobčinsko
društvo invalidov dobilo svoje
nove prostore v gasilnem domu na
Notranjski cesti v Cerknici.

Denarna sredstva za izgradnjo
prostorov in tudi za vso potrebno
opremo smo dobili iz FIHO RS
(Fundacija za financiranje invalid-
skih in humanitarnih organizacij v
Sloveniji) preko krovne organizacije
ZDIS, za gradbene načrte je finančno
prispevala občina Cerknica.

Do sedaj smo vsa pisarniška dela
opravljali v najetih prostorih, nazad-
nje v prostorih skupaj z območnim
odborom RK Cerknica, kjer pa je
bilo zaradi utesenosti delo za ene
in druge oteženo.

Naši sedanji prostori so na ustrez-
ni lokaciji, pri cesti nasproti nekdan-
je gostilne »Žajfna«, v pritličju. To je
še posebno pomembno za težje inval-
ide, ker so tako odpadle arhitekturne
ovire. Na odprtje novih prostorov so
bili povabljeni župani vseh treh naših

som zaupalo dober ducat obiskovalcev.

Seveda smo bili tega veseli, še bolj s ponosom pa smo gostom iz Švice ponudili lične brušure o Blokah, napisane v njihovem jeziku. Z zanimanjem so si ogledovali tudi smuči Ivana Rota, katere smo postavili za maskoto.

Polni lepih vtisov in novih poznanstev smo se razšli z obljubo, da se prihodnje leto spet dobimo.

Martina Hribar

VABILO

V nedeljo, 3. julija, od 14. ure dalje vas Društvo za zdravo življenje Bloke vabi na klepet ob zeliščnem čaju pri gasilnem domu Nova vas. Vabljeni!

občin, njihovi sodelavci, druga regijska društva invalidov, pobratena in prijateljska društva ter drugi, ki imajo posluh za naše društvo.

Ob tej priliki smo podelili skromna darila in priznanja tistim, ki so si prizadevali za izgradnjo naših prostorov. Kulturni program so popestrili otroci iz cerkniškega vrtca in naša invalidka Milena Kraševac iz Starega trga, ki večkrat napiše kako pesem za naše društvo. Pozdravil nas je predsednik ZDI Slovenije Miran Kranjc, nam čestital za vztrajnost, voljo in ta dosežek, katerega krona je odprtje novih društvenih prostorov.

Trak je prerezal slepi invalid z Unca, ki je letos končal 8. razred osnovne šole za slepo in slabovidno mladino v Kamniku in bo šolanje nadaljeval v gimnaziji Želimlje.

Po koncu kulturnega programa in uradnega dela smo bili vsi prisotni postreženi s sokom in pecivom, ki so ga spekle in pripravile članice društva.

Za informacije, ki jih želite v zvezi z našim delom in programom, se lahko obrnete na telefonsko št.: 709 33 32 ali pa osebno vsak dan v pisarni naših prostorov, Notranjska 42a, Cerknica.

Vsem članom društva želimo dosti korajže, predvsem pa trdnega zdravja,

Jožica Škrlič

MISLI NAPREJ

Neki pregovor pravi približno takole: Če hočeš videti uspeh svojega dela na hitro, posej pšenico. Malo več časa bo potrebno, da se bo človek veselil svojega dela, če posadi drevo. Vzgoja človeka pa je življenjsko delo.

V socializmu so bili vsi napor države vloženi le v materialni napredek. Dušebrižniki so bili persone non grata, sumljivi ali po zaporih.

Tudi tehnika je šla v zadovoljevanje človekovih materialnih potreb. Kava iz avtomata je kot dan brez sonca. Bankomati naj že bodo, pa vseeno se

človek raje oglasi pri okencu. Cestninske postaje brez ljudi, vožnja po Dolini smrti. Kdo se z nostalgijo ne spominja časov, ko je pošto nosil pokojni Viktor. Ješprenj za poštarja pa je tak, ki se kuha do devete ure, se pravi še krepak.

Sedaj pa primanjkuje medicinskih sester, zdravnikov, pa tudi župnije združujejo škofje zaradi pomanjkanja duhovnikov.

Pri delu z ljudmi mora človek prositi in uporabiti vse sadove Duha.

Mati Terezija je po ulicah Kalute pobirala s tal uboge, zavržene, umirajoče in jih z ljubeznijo oskr-

bela. Celo sv. mašo, ki jo je daroval svetniški papež Janez Pavel II., je zamudila, da je dobro delo nadomestila še z odličnejšim in spremljala v večnost umirajočega na cesti.

»Reveže pa imate vedno med seboj,« pravi Jezus.

Ko zaslišiš hrumenje motorjev, moli! Ko vidiš delavce, ki za svoje delo ne dobijo plačila, moli! Ko slišiš, da zlo poraja novo zlo, moli! In ko se zvečer zaprejo vrata za zadnjim članom družine, slavi Boga!

Marica Marolt – Mac

POLJE, KDO BO TEBE

LJUBIL

Ko je bila prireditev ob sedemdesetletnici jadrane šole, sem se zamislila o preteklih časih in naših prednikih, ki so ljubili in vestno obdelovali to našo zemljo. Skrbeli so, da je bil vsak pedanj zemlje obdelan in da je bil red v gozdu. Na Bloški planoti je

tako preživelo tudi 3600 duš.

Danes se nas pa 1700 spreneveda, kako smo revni. Gozdovi so zanemarjeni, les se pa odvažajo drugam in veliko ga zgine. Iz puščave pa nam dovažajo kurilno olje. Obdelovalna zemlja se zarašča ali pa jo le površno obdelamo. Omejkom nihče ne pokosi, saj za pridobitev subvencije to ni potrebno. Zapiramo se med štiri stene in jadikujemo, kako

je hudo. Hodimo po ambulantah in zdraviliščih, da bi se znebili holesterola oziroma sala. Prebiramo reklamne prospekte, ki nas obveščajo, kako je vsak dan vse ceneje, namesto da bi se podali na te naše lepe griče, pokosili in počistili polja, si nabrali kurjave za zimo in si pridobili zdravja in bistrega uma.

France Kraševac

KD Bloke

Bloški pevci na Vinski vigredi

20. maj – Tradicionalna »Vinska vigred«, ki je letos potekala že triindvajsetič, je praznik belokranjskega vina, zapolnjen s pestrim dogajanjem. Potekala je od 20. do 22. maja 2005. Prvi dan je letos gostila tudi Mešani pe-

vski zbor Bloke in Komorni zbor Fran Gerbič, katera delujeta pod vodstvom dirigenta Jožeta Rajka. Zbora sta s pesmijo in besedo med Belokranjci lepo zastopala in predstavljala Notranjsko. Še posebej »Obloški Tonček« je znal nasme-

jati občinstvo z dogodivščinami furmanov ter drugih za naše kraje značilnih ljudi in dogodkov. Seveda pa med pevci niso manjkali niti pravi bloški smučarji.

Matej Kovačič

Odrasli zbori spet zapeli na Blokah

V nedeljo, 22. maja, se je v OŠ Toneta Šraja Aljoše v Novi vasi odvijala območna revija odraslih pevskih zborov, ki jo je skupaj z omenjeno šolo organizirala cerkniška območna izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti.

Prvi so seveda nastopili domačini, MePZ Bloke, za njimi pa se je zvrstilo še pet pevskih zborov in sicer MePZ Rak Rakek, Pevsko društvo Flora, MPZ Tabor, Komorni zbor Fran Gerbič in Nonet Vitra Ribnica.

Na Bloke je tudi letos prišel Mitja Gobec, ki je nastope strokovno spremljal in po koncu takole izrazil prvi vtis: »Glede na to, da sem bil na reviji tudi lani, ugotavljam, da kakšen zbor manjka, vendar pa so danes nastopajoči zbori leto boljši, kvalitetnejši. Zlasti sem opazil, da so bili sporedi zborov bolj premišljeno izbrani in bolj zaokroženo sestavljeni, kar je nedvomno napredek.« Gobec, ki je vsem nastopajočim zborom naknadno poslal pisno mnenje in napotke za nadaljnje delo, je pohvalil radovednost v smislu izbire raznolike literature, opozoril na vseslovenski problem pomanjkanja moških glasov, predvsem tenorjev, ter dodal: »Veseli me, da zbori vključujejo mlajše pevce, kar je spodbudno. Pravzaprav sem prepričan, da zborovsko petje kadrovsko ni v krizi, kot menijo mnogi.«

A vendar tudi na Blokah ne gre opustiti upanja, da bo čedalje več tistih, ki želijo peti, in tistih, ki želijo pesmi poslušati, kajti le ugibamo lahko, če je bila dvorana na pol prazna zaradi drugih dogodkov in lepega sončnega popoldneva.

Alenika Žnidaršič

Jaz pa pojdem na Koroško, gor na ...

PRETEKLA LETA SMO SPOZNAVALI BOLJ ALI MANJ DALJNE DEŽELE, LETOS PA JE PADLA ODLOČITEV, DA RAZIŠČEMO IN SI OGLEDAMO KRAJE BLIŽJE DOMU. IZBRALI SMO KOROŠKO, NA SLOVENSKI IN NA AVSTRIJSKI STRANI.

V ranem in jasnem jutru nas je pot še zaspane vodila na Gorenjsko, kjer smo se zbudili ob kavi na postajališču ob avtocesti. Par besed, tri požirke kave in že smo spet sedeli na svojih sedežih, tokrat malo bolj zbudjeni, namenjeni novemu dnevu in izletniškim dogodivščinam naproti.

Za Triglavom in mimo Kranjske Gore smo potovali proti Italiji, kjer smo načrtovali še kratek obisk starega trgovskega mesteca v severni Italiji – Trbiža. Tisti, ki so imeli nekaj več Eurov s seboj, so tu lahko malo olajšali svoje žepe in si nakupili tekstil in usnje, po tem je pač Trbiž najbolj znan, predvsem pa tržnica ali »ponterossa« v centru mesta. Minila je urica in pol in že smo hiteli proti severu na avstrijsko Koroško.

Po kašni uri zgodovine in geografskih podatkih o sosedni Avstriji, ki smo jih izvedeli od našega vodiča Uroša, smo pred seboj zagledali Vrbsko jezero. Tu je bil planiran naš naslednji postanek in ogled ljubkega polotoka s cerkvijo posvečeno Mariji, nekdanji tudi bolj romarsko Marijo z otoka. Polotok ni bil vedno povezan z obrežjem in je svoje dni bil otok, zelo podoben našemu Bledu. Potem ko smo si ogledali cerkev in jezero od blizu, smo se povzpeli na grič in si jezero z razglednega stolpa v celoti ogledali. Dan je bil jasen in pogled je segel do Celovca in še naprej. Tam pa je bil naš naslednji postanek. Minimundus ali svet v malem je bila naša naslednja stvar, ki smo jo občudovali. Z izredno natančnostjo izdelane makete znanih svetovnih zgradb so nas v mislih popeljale na različne konce sveta. Šofer pa nazaj v Slovenijo, natančneje v Dravograd, kjer so nas v hotelu pričakali z večerjo. Kakšno pivo za lažji spanec, kratek sprehod po mestu, da se umirijo želodci in dan je bil za nekatere pri koncu, bolj zabave

željni pa so se lahko sprostili v nočnem klubu, tudi do jutra, če je bilo to potrebno.

Napočilo je lepo nedeljsko jutro, imeli smo pester program za nedeljo in treba je bilo kar hitro na pot. Najprej je bil na vrsti ogled zaprtega rudnika svinčeve in cinkove rude Mežica, ki ga danes počasi preurejajo v muzej. Ko smo si po kratki predstavitvi in navodilih nadeli zaščitne čelade in obleke, ter vzeli svetilke, smo se

Ogledali smo si tudi domačo varilnico piva

z rudniškim vlakcem popeljali v notranjost gore Pece. Sama vožnja je kar atraktivna, saj imaš občutek da se stvar kar hitro premika, ko te premetava na leseni klopici sem in tja, v resnici pa greš kot z navadnim kolesom in po petnajstih minutah prispeš na rudniško zbirališče Moring. Od tu naprej se gre peš po krožni poti, na kateri izveš celotno zgodovino izkopavanja rude izpod Pece. Marsikomu je ob gledanju okolice in pripovedovanju vodičev postalo jasno, da delo v rudnikih ni mačji kašelj in da se je bolje držati kar svojega.

Izpod temnega drobovja Pece je še kako prav prišlo potovanje s splavom ali flosom, po domače folosanje po Dravi. Na podoben način so svoje dni spravljali posekan les po rekah prav do Beograda. Nas so zapeljali samo do prvega oključka na reki, potem pa z motornim pogonom proti toku nazaj na isto mesto. Med tem pa so nas zabavali z raznimi starimi smešnimi flosarskimi zgodbami, izvirnimi vici, pristno flosarsko muziko in golažem s polento. S postrežbo smo imeli kar srečo, saj ponavadi postrežejo polento z golažem, ob hrani je teknilo tudi doma zvarjeno pivo. Proti koncu plovbe je bil na vrsti krst novega flosarja. Izbrali smo Janeza, ki je s podobnimi krsti že imel dolgoletne izkušnje in je on zabaval flosarje, namesto da bi oni nas.

Utrueni od neprestanega smeha in pozibavanja na flosu smo si,

čeravno siti od polente, zaslužili pozno kosilo ali še bolje zgodnjo večerjo. Pot domov je bila še dolga, s praznimi želodci se pa tako ali tako nikamor ne pride. Ko smo odhajali s Koroške, smo si pogledali še, kako doma varijo pivo takega kot smo pili ob polenti na splavu. Po daljši degustaciji, smo si ga kupili še za domov, pa ga do Trojan ni bilo več, že predelanega smo pustili pred Ljubljano.

Dneva je bilo konec, prav tako kot našega pohajkovanja po Koroškem.

Jože Milavec

Nič se ustrašiti poroke!

NA BLOKAH ŽE DOLGO NI BILO NOBENE POROKE, A RAVNO PRED IZIDOM TE ŠTEVILKE KORAKA STA NA SKUPNO POT STOPILA MARJETKA KRAŠEVEC S STUDENCA NA BLOKAH IN JANEZ TURK IZ DOLENJIH LAZOV, ZATO JE PRAV, DA SE TAKO REDKE DOGODKE TUDI PISNO OBELEŽI.

Marjetka in Janez sta se poročila 14. maja, zakaj ravno na ta dan, pa je dolga zgodba. Odločila sta se, da se poročita v maju, vendar začetek maja zna biti še precej hladen, zadnji tedni pa so se jima zdeli že malce predaleč, zato sta ostali le dve soboti: 14. in 21., vendar ima Janez ravno 21. rojstni dan, kar bi sicer bilo praktično za praznovanje obletnic, vendar se je že prej odločil, da se ne bo ženil šele pri 32 letih in njegovi želji je bilo lahko ustrezno le, če se vzameta 14., sta v smehu povedala.

Kje sta se spoznala in koliko časa sta že skupaj?

Janez: Oh, pozna se že zelo dolgo, decembra bo 14 let, odkar sem na Blokah, kjer sem dobil zaposlitev, kar je bilo popolno naključje, skupaj pa sva nekako 7 let.

Marjetka: Jaz sem imela navado, da sem se vedno, ko sem prišla iz šole, ustavila doma v delavnici, kjer je delal tudi Janez. Jaz sem rada govorila, on pa tudi. In do tretje ure, ko je konec službe, sem bila v delavnici vsaj trikrat. Janez me je vedno hecal, ker sem imela lase zmerom spete v čop, da višje, ko imam spete lase, boljše volje sem in obratno. In že ko sem šla iz šole po dvorišču, mi je vedno klical: »O, danes si pa dobre volje!« In tako se je pričela simpatija. Seveda sem dobila doma enomesečno prepoved iti v delavnico, ker sem motila delavce. Namesto da bi delali, so se pogovarjali z mano.

Janez: Jaz sem enkrat v šali zarezal v delavnici na steno črtico in rekel, da ko bo zrasla do tu, jo bom vzel s seboj v disko. Do tiste črtice sicer še ni zrasla, v disko pa sem jo vseeno vzel.

Marjetka: Skupaj pa sva prišla, ko sem bila nekako v prvem letniku. Enkrat smo se na dvorišču prijateljice pogovarjale, da bi šle nujno zvečer v disko, ampak bila je težava: kdo nas bo peljal, ker so doma vedno hoteli vedeti, s kom grem in kam grem. In v tistem je prišel iz delavnice Janez, ki se je odpravljal domov, pa smo rekle, kaj pa če bi vprašale njega. Seveda ga ni hotela nobena vprašati in vse so

me drezale, naj vprašam jaz. Janez je bil začuda za to, da nam ustreže. In takrat se je nekako začela najina skupna pot.

Janez: Tako sva bila skupaj kak mesec, vendar njeni domači za to niso vedeli in težava je bila, kako to sporočiti. Potem pa sem bil en dan povabljen v pisarno ... O, madona! Priznam, da imam kar namažan jezik, ampak takrat sem pa kar nekako v trdo govoril. Med nama je vendarle osem let razlike in jasno, da je oče v skrbah. No, ampak se je vse uredilo. Pa mi na primer sedaj kdo pravi, češ tebi je lahko, si pri tustu v službi ... Jaz pa pravim, služba je služba, družba je družba in tudi sedaj, ko sem v delavnici, sem v delavnici. To striktno ločim.

Kdaj sta se odločila, da se poročita?

Janez: Vedno se veliko pogovarjava in tudi o poroki sva se pogovarjala že veliko prej, a sva dejala, da se poročiva, ko Marjetka zaključi fakulteto, čeprav se je študij še malce zavlekel.

Marjetka: Na kolenih pa me je s prstančkom zasnubil 10. junija lani.

Janez: Pa mi kdo pravi: »Kaj se pa rabiš ženit?« Ampak jaz sem tako vzgojen, da če dva mislita biti skupaj, se poročita.

Marjetka: Da bi se poročila, sem najprej jaz pričela namigovati, vendar nič konkretnega. Ko naredim šolo pač.

Janez: Ker se je šola zavlekla, sem jaz pričel govoriti o poroki.

Marjetka: Potem sva se pa kar zmenila.

Danes veliko parov živi na koruzi, kot pravimo. Kaj je pri vaju pretehtalo, da se podasta v zakonsko zvezo?

Janez: Saj pravim, verjetno vzgoja. Jaz koruzništva ne odobravam.

Marjetka: Trdna družina je temelj, zakonska zveza pa osnova za življenje, to so starši vedno poudarjali. Tudi Janez je rekel, da ne bova živela skupaj, dokler se ne poročiva.

Marjetka in Janez, mladoporočenca

In v tem stanovanju, ki sva si ga uredila tu, v hiši, kjer je stara mama, sva prvič prespala po poroki, čeprav bi bila lahko že prej.

Janez: Jaz sem rekel: 'V tisti hiši sem te spoznal in iz tiste te bom odpeljal.' Tako je, če se takoj ne poročiš, se tudi po petih letih ne boš, vsaj tako opažam pri znancih.

Marjetka: Janez je karakter. Reče, da bo tako in tako tudi stori. Meni to res nekaj pomeni, da sva se tako odločila in stojiva za tem. Ker sva že prej določila datum, vmes pa sem zanosila, sva pomislila, da bi prestavila datum, vendar s tem ne bi dosegla nobene spremembe.

Kateri del obreda je najbolj ganljiv?

Marjetka: Meni je bilo najtežje, ko te pridejo iskat in greš od doma, blagoslov. Vse ostalo je že utečen obred, skozi katerega greš.

Janez: Blagoslov, ko greš od doma.

Kak nasvet za tiste, ki se šele odločajo za poroko?

Janez: Nič se ustrašiti, ni tako strašno, kot pravijo!

Marjetka: Veš, drugače je, če si poročen, imaš skupen cilj. Če si le skupaj, potem vedno nekako misliš, kaj pa, če greva narazen, vsak gradi odnos zase ... Tako pa delaš za skupno stvar.

Janez: Tudi če pride do konflikta, ga lažje rešuješ, če si poročen, ker sicer bi lahko rekel: »Mah, pa kaj ...!«. Tako pa si sploh pripravljen reševati problem.

Marjetka: Sam pri sebi moraš že prej razčistiti, ali si za to ali ne in potem si nekako pripravljen, ko se odločiš.

Janez: Me je kolega vprašal, koliko nas bo na poroki in je dejal, da bova dobila pa veliko daril in da je že to nekaj, a sem mu rekel: 'Poslušaj, če se misliš poročiti zaradi daril, potem je nekaj narobe. Glede tega si lahko kaj hitro razočaran, če si delaš neke utvare. Ne poročiš se zaradi daril, ampak zato, ker si se za to odločil, ker hočeš biti z nekom skupaj. Bodi realen, ne živi v oblakih. Imava nek cilj in ga bova skupaj dosegla.'

Z Janezom in Marjetko smo se pogovarjali še o marsičem, povedala sta še mnogo zanimivih doživetijev in prigod, podala še kak nasvet, vendar vsega nismo mogli zapisati, zato ju kar pocukajte za rokav, ko ju srečate in rade volje vam bosta kaj povedala. Se pa ob tej priložnosti zahvaljujeta gospodu župniku Lojzetu Hostniku za zelo lep obred, pevskega zboru iz Loškega Potoka, kamermanoma Oliverju in Ivanu Topiču, domačim ter vsem, ki so pomagali pri pripravi.

Srečno!

Miha Knavs

REŽISERJA JOŽETA PERKA SMO UJELI RAVNO MED SNEMANJEM NOVEGA PROJEKTA. POSNEL BO ZAKONCA ANŽELJC, KI JU BOLJE POZNAMO PO DOMAČEM IMENU PETRAČEVA S HUDEGA VRHA. KAKO NAPORNO ZNA BITI SNEMANJE, SO TOKRAT OBČUTILI PEVCI IN PEVKE MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA KD BLOKE. NAS PA JE TOKRAT BOLJ ZANIMAL FILM ŽIVLJENJSKI KROG, KI JE BIL MARCA PREDVAJAN NA TELEVIZIJI SLOVENIJA.

Pogovor z Jožetom Perkom, režiserjem filma Življenjski krog

Bloke so še vedno pristne

Foto: Simon Korenjak

Jože Perko, režiser filma Življenjski krog pri snemanju novega projekta z bloškim pevskim zborom

»Prav tako kot tu na Blokah imamo tudi mi na Gorenjskem sneg, mraz, hribe in smučanje,« je za uvod povedal Jože Perko. Bloke ga privlači tudi zato, ker so tako pristne. »Na Blokah najdem nekaj tistega, kar na Gorenjskem ni več. To je prežetost ljudi z naravo, na Blokah se da staro smučarsko tradicijo začutiti še danes.« Sam pravi, da je posnel največ »športnih« filmov in da je prav to, kar je našel pri nas, tisto, kar mu je do zdaj manjkalo. »Tu še vedno najdem navdih,« je privlačnost Blok in njihov pomen za ustvarjanje označil Perko.

Bloško smučanje ima popolnoma človeško dimenzijo, sedaj pa želi to delo nadgraditi še s filmom o Petračevih.

»S filmi o Blokah sem začel s krajšimi reportažami za satelitske programe, ki jim rečemo Slovenski

magazin. Prvi resen dokumentarni film je bil Slikar na bloških smučeh, kjer sem upodobil Miša Strmana.« Ideja za film o bloškem človeku, ki se rodi, živi in umre na smučeh pa se je porodila nekega večera, ko so se pod Miševo lipo na Gradiškem zbrali Polde Mišič, France Škrabec, Mišo in on ter vrgli prvo seme. Z veliko volje in potrpljenja je seme vzkliklo, žetev pa se še ni končala.

Jože Perko je filmu predan od leta 1963, režiral in snemal pa je večinoma dokumentarne filme. Svoje stvaritve prikazuje na Televiziji Slovenija. Da bi dokumentarne filme poskušal prodati kakšni od komercialnih televizij, se še ni zgodilo. Pove pa, da komercialne televizije niti niso zainteresirane za tako zvrst filma. Na očitek nekega politika, ki je izjavil, da Slovenija nima dobrega dokumentarnega

filma, pa Perko odgovarja: »Če je rekel tako, potem pravim jaz, da je on slab politik.«

Kljub temu da ni Bločan, je sam sestavil scenarij za celoten projekt »Smuča na Blokah – Bloke na smučeh«, katerega del je tudi film Življenjski krog. Sedem snemalnih dni in štiri ure posnetega materiala je zagotovilo, da se je delalo temeljito. »Poleg tega dokumen-

Nagrada Kovinoplastiki Lož

V CELJU SO 12. 4. 2005 OB URADNI OTVORITVI 1. SEJMA LIVARSTVO V OKVIRU ŠTIRIH SEJMOV: FORMATOOL, PLAGKEM, GRAFIKA IN PAKIRANJE TER LIVARSTVO, PODELILI KOVINOPLASTIKI LOŽ, D.D. ZLATO PRIZNANJE ZA SPOSOBNOSTI PRILAGAJANJA TRŽNIM ZAHTEVAM.

Strokovna komisija, ki je ocenjevala prijavljene razstavljene izdelke v okviru sejma Livarstvo, je pri izboru najboljših upoštevala kakovost izdelave, konstrukcijo, funkcionalnost in obliko izdelka, tržno zanimivost izdelka na slovenskem in tujem trgu, izvirnost izdelka, uporabo sodobne in nove tehnologije in materialov ter način proizvodnje izdelka (serijska ali posamična).

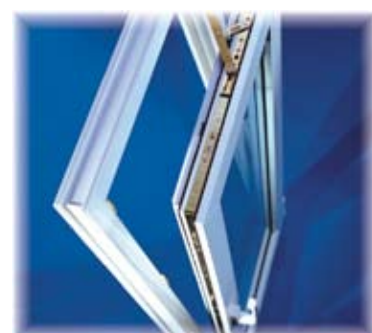
Komisija je zlato priznanje na 1. sejmu Livarstvo podelila Kovinoplastiki Lož d.d.. Člani komisije so v pojasnilu

navedli, da so priznanje Kovinoplastiki Lož podelili zaradi inovacijske aktivnosti, vitalnosti in sposobnosti prilagajanja tržnim zahtevam.

Kovinoplastika Lož je s tem ponovno dokazala visoko stopnjo inovativnosti in prilagodljivosti, s čimer se uvršča med tista slov-

enska podjetja, ki so sposobna odgovarjati na najostrejša zahteve globalizirajočih se trgov. Omenjeno vsekakor prispeva h krepitvi dobrega imena podjetja ne le na področju inovacijske dejavnosti, temveč tudi na področju razvoja, proizvodnje, strokovnih kompetenc in trženja.

Aleš Tišler, Kovinoplastika Lož

tarnega feljtona, ki je bil dolg vsega 25 minut, bomo pripravili še en daljši film. Seveda je največja težava pri takih projektih denar.«

Bloke je Jože Perko spoznaval počasi, 15 let. »Bloke se najprej niso takoj odprle. Šele ko sem se lahko približal domačinom, sem začel spoznavati Bloke. Všeč mi je tukaj. Ne vračam se nazaj, ker bi si želel rešiti vprašanje lastnega obstoja, pač pa zato, ker imam tukaj prijatelje.«

Prvi film o Blokah je nastal že daljnega leta 1931, ko je Metod Badjura posnel bloške ljudi na smučeh. Gotovo je bilo med tem še nekaj krajših posnetkov, vendar pa je to do sedaj največji projekt. »Nekateri se bojijo, da bi se ti posnetki sedaj izgubili, vendar poudarjam, da je te posnetke, pod določenimi pogoji, možno odkupiti.«

V filmu se poleg domačinov pojavita tudi dva poklicna in izkušena igralca Polde Bibič in Marijana Breclj. Zakaj? »Vloga župnika je nekaj posebnega. Poleg tega bi bilo težko za nekega domačina, da bi se predstavil v vlogi take osebe. Seveda smo pomislili, da bi uporabili kar pravega duhovnika, vendar jim tega njihova pravila ne dovoljujejo. Vloga žaluječe žene pa je prav tako težka. In ker je za to potrebno veliko tudi igrskega znanja, sem se odločil za Marijano. Poleg tega se je pojavilo tudi vprašanje jezika. Za župnika ni bilo težav, saj so župniki ponavadi prihajali iz drugih krajev, pri ženi pa je bilo malo težje.«

Poseben spomin pa ima Jože Perko s snemanja pogreba. »Pogoji so bili zares težki. Močno je snežilo, bril je veter, tudi zelo mrzlo je bilo. Pravzaprav sem takrat prvič občutil tako opevano bloško zimo. Polde Bibič je bil župnik, sneg se mu je nabiral na brado, brke in na obleko. Okoli njega pogrebci, prav tako zasneženi, vzdusje pa enako kot na pogrebu. Tako snemamo prizor in ko končamo, je pravi župnik, ki je bdel na Bibičevimi besedah, vzkliknil: »Fantje, ja kaj pa krsta?« Takrat se je razlegel gromek smeh. Pogrebci so enostavno pozabili na krsto. Seveda smo morali posneti vse še enkrat, vendar se nihče ni pritoževal.«

»Projekt ni etnološki, ima pa veliko etnološko vrednost,« še dodaja Jože Perko, ki še vedno dopušča odprto možnost, da se, ko bo v pokoju, preseli na Bloke.

Miha Mišič

Rdeči križ na obisku pri Francki Šuligoj, 90-letnici

Ljubi Jezus, daj, da bom dolgo živel!

RAVNO ZA VELIKO NOČ NAS
JE GOSTILA V SVOJEM DOMU
NA BOČKOVEM FRANCKA
ŠULIGOJ, KI JE DOPOLNILA
27. MARCA ČASTITLJIVIH
90 LET, IN NAM PRIPOVE-
DOVALA SVOJO ZANIMIVO
ŽIVLJENJSKO ZGODBO.

Ker je bilo pri hiši 7 otrok, je morala že pri 6 letih zapustiti dom in oditi za deklo. Tako je služila v Topolu, na Slemenu, pri Lahu in še po mnogo krajih, nazadnje je bila pri Svetem Vidu, kjer je bila 4 leta. »Tam je bilo lušno! Je bilo pa toliko fantov, gostilna je bila, plesali smo, da smo kar leteli, prijatelji smo bili. Jaz sem Boga prosila: 'Ljubi Jezus, daj, da bom dolgo živel.' Vidite, vidite zdaj, da je Bog, ne smete misliti, da ga ni! Zdaj pa prosim Boga: 'Vzemi me, vzemi me, ljubi Jezus.'«

Zaupala nam je, da je bilo v času njenega službovanja v gostilni ve-

liko prepirov in pretefov zaradi nje. »Lepa sem bila, pa so se zatra-pali vame. Jaz nisem nikomur nič obljubila,« pravi Francka in to je mnogokrat zanetilo prepir. Seveda pa kasneje njena zakonska pot tudi ni bila ravno gladka, saj je bila vmes vojna, ki ji je vzela moža, Koščakovega fanta, s katerim se je poročila leta 1940, naslednje leto pa sta že pričela graditi hišo pri Svetem Vidu. In ko sta ravno končala z deli, kupila kravo, prašiča, kokoši in si vse uredila za življenje, je izbruhnila vojna. Prišli so Italijani in z grozo se spominja tedanjih dogodkov: bega, streljanja, ubitega moža in vsega hudega, ki se je takrat dogajalo. »Ker je bila hiša nova in ni gorela, so znesli dvesto škopnikov, da so jo lahko požgali.« Tako je kar naenkrat ostala brez vsega, je pa že pričakovala otroka, Slavko, in ker ni bilo moža, je za vse morala poskrbeti sama, kar ni bilo lahko.

Kasneje je pri Sveti Trojici spoznala svojega drugega moža, po katerem je tudi prevzela priimek Šuligoj. V življenju je zamenjala tri priimke: najprej se je pisala Pirman, nato Rudolf, zadnji pa je Šuligoj. Bilo pa je tako, da sta bila njena starša že slabotna in sta ji dejala: »Franca, oženi se, dobi si človeka.« In ga je vprašala, če bi prišel k njim. »Ja, kje pa!« je rekel, nato pa vprašal, če imajo kaj fižola in je Francka odgovorila, da 6 mernikov. »No, bom prišel pogledat.« In ko je prišel, je rekel, da bo vseeno ostal, čeprav je videl, da živijo v uboštvu. »No, in potem, hvala Bogu, sva bila skupaj 12 let. Poročila sva se v cerkvi pri Sveti Trojici, poročil naju je župnik Mramor zvečer ob sedmih, priči pa sta bili Bočkova Vida in Tone. Bil je dober človek, priden, po petero glav živine sva imela v štali. Otroci z Jesenic so ga imeli radi in so ga obiskovali, bil je vdovec. Tudi njegovi otroci so me imeli radi bolj kot svojo mamo in jaz njih.« Zanimivo je, da tudi on ni imel te sreče, da bi se poročil le enkrat. Najprej se je poročil na Dolenjsko, kjer je imel enega sina, nato mu je umrla žena in se je vnovič poročil ter odšel v kraj blizu Škofje Loke, vendar ni bil zadovoljen. »Je bila taka, da mu ni nič privoščila, jaz sem mu pa vse dala.«

Pravi, da ji je na stara leta tudi lepo, edino bolezen ji malce zagreni kakšen dan. Sem in tja si sama kaj skuha, sicer pa pravi, da za njo lepo skrbijo in ima vsega dovolj. Edino, kar pogreša, je delo, saj je bila tega vajena celo življenje. In pa živino. »Tako mi je hudo, da smo kravo prodali, je šla v Ravne, še sedaj se ne morem umiriti, tako sem jo imela rada. Več kot sedem let smo jo imeli.«

S Francko smo klepetali še o mnogočem, njen vedri pogled na svet nas je vse navdušil in želimo ji še mnogo prijetnih doživljajev.

Na obisku smo bili:

*Anton Križ, Marica Zgonc in
Miha Knavs*

Francka Šuligoj z Bočkovega je 27. marca praznovala 90-letnico

Dočakali smo ADSL!

Končno je Telekom le začel vzpostavljati prve ADSL priključke tudi na Blokah. Prvi naročniki že preizkušajo nove, bistveno večje hitrosti internetnih povezav.

BLOČANI V BELI KRAJINI

V drugi polovici maja smo se bloški pevci odzvali povabilu belokrajnskih pevcev. Sodelovali smo na njihovi prireditvi Vinska vigred.

Na prireditvi sem med pesmimi pripovedoval razne prigode, ki so jih bloški sejmarji ob nekdanjih volovskih kupčijah doživljali v Metliki, Črnomlju, na Vinici in še kje.

Med prireditvijo pa se je kar naprej oglašala ena od poslušalk, ki se jo je že malo »prijela« vinska vigred. To nas je nekoliko motilo.

Pa sem ji rekel: »Bločani smo ukrotili še tako trmastega belokranjskega vola, da je na Blokah pridno vozil in oral. Menda bomo tudi vas.«

Utihnila je, usedla se je v prvo klop in pazljivo poslušala do konca našega programa. Pa še ploskala je.

POZDRAV

Že od mladih nog so nas učili, da se starejše pozdravlja. Tudi danes se otroci tega učijo. Eni lepo pozdravljajo, eni pa kot da te ne vidijo.

Moj stric Jakob iz Nemške vasi je pred leti kar učinkovito spodbudil mlajše dekline, da je pozdravljala.

To dekline iz Nove vasi se je vsak dan hodila učiti za šiviljo v Nemško vas. Zjutraj je stric živino »futral«, vmes je pa malo pred hlevom stal, da bi morda z mimoidočim kaj poklepetal. Ona je pa vsako jutro molče šla mimo.

Enkrat pa jo je stric Jakob vprašal: »Kaj si rjekla?«

»Nič,« je odvrnila.

»Ja, pa bə lahku kej rjekla!«

Dekline se je spomnila, kaj so se v šoli učili in je rekla: »Dobro jutro!«

Od takrat je vsakič, ko sta se s stricem srečala, lepo pozdravljala.

Tudi jaz vas lepo pozdravljam.

Vaš Obloški Tonček

Pozdravljeni, sošolci

Pozdravlja vas vaša sošolka Milena Žnidaršič, doma z Mramorovega pri Pajkovem. Sedaj se pišem Mašera in živim v Kopru. Dolgo časa sem zbirala korajžo in se končno odločila, da vas preko tega časopisa poiščem. Ali vi nimate nobene želje, da bi se morda srečali po toliko letih? Če ste se našli na tej sliki, vas pozivam, da se mi javite na telefon 05/627-54-66 ali na 031/644-036, moj naslov pa je: Milena Mašera, Veluščkova 1, 6000 Koper. Me prav zanima, kdo se mi bo prvi oglasil. Želim, da bi nam uspelo, saj smo menda edina generacija, (tako je izjavila naša tovarišica Milena Favento, roj. Kulič), ki se po zaključeni osnovni šoli še nismo zbrali, odkar smo odšli v svet znanje in srečo iskat, iz šolskih klopi v Novi vasi. Upam, da ste jo doslej že vsi našli in da boste našli tudi malo časa in dobre volje za to naše snidenje.

Še enkrat lep pozdrav vsem – Milena

*Oči, počivajoče na skrušenih sencih resnice,
drget nekje globoko v strtih dušah,
obnemela beseda na ustnicah zastajajočega diha
in sonce, visoko na obzorju,
kot srce,
iz katerega je vrela ljubezen,
ki je zmagala razžaljeno in trpečo dušo.*

Zahvala

Ob tistem in nenadnem slovesu naše drage mame

Francke Drobnič

iz Cerknice, po domače Kmetkove Francke od Fare na Blokah,

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od nje, nam izrazili tihe besede sreče, ker vam je bila blizu, tople misli spomina, ki so nam uteha, lučke upanja, da ne bo nikoli tonila v pozabo, in cvetje življenja, ki se je nenehno prelivalo skozi dvoje žuljavih dlani.

Vaše sočustvovanje blaži našo bolečino.

Lidija in Zmago z družinama

Prvo sveto obhajilo

Letos so ga pri Sv.Trojici prejeli: Totim Hiti, Alojzij Majdič, Vesna Mestek, Andreja Ponikvar in Luka Škrlj.

Letos so ga pri Fari prejeli: Mihaela Drobnič, Lea Erjavc, Martin Grže, Erika Jakopin, Primož Knavs, Katarina Kovačič, Marinka Kraševc, Štefan Lah, Jaka Marolt, Luka Marolt, Dejan Ponikvar, Polona Rot in Anamarija Truden.

Prvo sv. obhajilo pri Sv.Trojici 1941

Letos sta obe fari skupaj imeli 18 prvoobhajenčkov. Leta 1941 pa jih je imela samo Sv. Trojica več. Takrat je župnikoval Ivan Mramor. Po maši so bili povabljeni na zajtrk v »farovšč«. Jedli so bel kruh in pili belo kavo, ki je bila sladka in ne tako grenka kot doma. Sliko in spomine hrani Ivan Škrl iz Slemenca.

*Vsa leta si delal,
pošteno živel,
potem pa z ljubeznijo tiho odšel,
srce je omagalo, dih je zastal,
a spomin nate bo vedno ostal.*

Zahvala

Ob slovesu našega dragega očeta in brata

Ivana Kranjca

se iskreno zahvaljujemo enoti PGD Velike Bloke, Čebelarskemu društvu, gospodu župniku Lojzetu Hostniku za pogrebni obred, bivšim bloškim župnikom, kolektivu Novolita, radioamaterjem S51BEg, osebju Zdravstvenega doma Cerknica, osebju Policijske postaje Cerknica, zastopniku kluba Olimpija ter vsem vaščanom, znancem, prijateljem in sorodnikom, ki ste mu darovali rože in sveče ter ga pospremili na zadnji poti in nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Žaljuči sin Janko z družino ter sestri Milka in Iva

*K Bogu tiho si odšel
In samo to si še dejal
Malo bom zaspal ...
(Zofi)*

Zahvala

Mnogo prekmalu je prenehalo biti srce mojega ljubega moža, atija, dedija, brata, svaka, strica in botrčka

Vinka Kljuna

iz Zgornjih Gameljn 62, »Lesarjevega Vinkota«.

Iskreno se zahvaljujemo Bločanom za ustna in pisna sožalja, darove, svete maše, cvetje in sveče.

Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga pospremili na zadnjo pot k večnemu počitku.

Ohranite ga v lepem spominu

Žaljuči:

Žena Zofi Kljun (rojena Oberč), hči Mojca, sin Vine z družinama

GRADBENO

TEHNIČNA

TRGOVINA

KOMBI PLOŠČE

toplotna izolacija
(fasadnih zidov,
podstrešij, delavnic,
garaž itd.)

toplotna izolacija
(stropov, stebrov)

sistemi gradnje
(oplaščenje beton in izgubljeni opaz)

FASADE

NA KOMBI PLOŠČI ali STIROPORU

POKLIČITE, SVETUJALI VAM BOMO
041 993 591

novolit

podjetje za proizvodnjo izolacijskih izdelkov d.d.

Nova vas 56
SI-1385 Nova vas na Blokah
Tel.: 01 7050-300
Fax: 01 7050-320
E-mail: novolit@novolit.si
Web: http://www.novolit.si

VSE ZA GRADNJO od temeljev do strehe
V Novi vasi na blokah

tel.: 01/705 03 57, 705 03 00

Kritina bitum. superglass RD
10,3 m2/zav.

1.764,00 SIT

-3%

List krožne žage 900x4x40 mm 8 zob
kordun GZ

69.998,40 SIT

-5%

Kolo Merida classic alu 100,05
okvir 48 cm

34.458,60 SIT

-3%

Pralni stroj 052/11A WA 583
Gorenje

64.440,00 SIT

-5%

Brusilka kotna SA 22 23 Stayer

27.876,00 SIT

-5%

Kosilnica Gaspardo 175 cm H FB
(hidravlični dvig)

463.896,00 SIT

Stroj vrtni ELU BH 32 EK

86.592,00 SIT

-5%

Stroj vrtni namizni SB 162 ND
R+L Walter

63.000,00 SIT

-5%

POSREDOVANJE V PROMETU NEPOSREDNO, BREZ PROSILNIŠKEGA

MP SERVIS

Marjan Peterlin s.p., Dolščaki 10a, 1314 Rob

GOSPODINJSKIH APARATOV

Electrolux

ZANUSSI

Candy

gorenje

tel.: **01/7881-456** mobi: **050/648-783**

TRGOVINA DAMJANA

trgovina poleg B bara v Cerknici

velika izbira
moške, ženske in
otroške kolekcije
za pomlad
in poletje

blago priznanih
slovenskih
proizvajalcev

Butik za lepo oblačenje